БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭЭРЭЙ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

ВКП(б)-гэй ОБЛАСТНОЙ БА ГОРОДСКОЙ КОМИТЕДҮҮДЭЙ, БУРЯТ-МОНГОЛОЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ОРГАН.

№ 233 (6 62)
НОЯБРИИН
21
ВТОРНИК
1950 он

Сэн 20 мүнгэн.

2 Ордена Ленина БИБЛ СССР имени В. И. Ленина

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ нүхэр И. В. СТАЛИНДА эльгээһэн рапортнууд (1-дэхи нюур).

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын приказ (1-дэхи нюур).

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресстэ (1-дэхи нюур).

Артиллериин Үдэрые һайндэрлэлгэ (1-дэхи нюур).

СССР-эй науканнуудай Академиин языкознаниин институдта (1-дэхи нюур).

В. Петросян. — Советскэ арадай агууехэ хүбүүн (2-дохи нюур).

Нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалганнуудта бэлэдхэл (2-дохи нюур).

Үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхэе (3-дахи нюур).

М. Черных.—Уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэл (3-дахи нюур).

Кореядэхи событинууд (4-дэхи нюур).

Малшадай дунда политическэ хүдэлмэриие улам һайжаруулха

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ой тухай элидхэл соогоо нүхэр Булганин иигэжэ зааһан байха юм: «Энэ жэлдэ парти ба правительствын хүсэлэлгэнүүдынь хүдөө ажахын талаар центральна зорилгые шиидхэлгэдэ — малажалые бүхы дэмжэгдэ хүгжөөлгэдэ зорюулагдаһан байна. Колхозно ба совхозно ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэй түсэбые бэелүүлэн, колхозууд ба совхозууд хадаа малай тоо тэлгөөе ехэ олон болгохо ябадал туйлаһан ба малай ашаг шэмыень дээшэлүүлһэн байна».

Большевистскэ партиин ба Советскэ правительствын үдэр бүриин анхарал оролдолгын ашаар манай республикын түрүү малшад мүн лэ малажал хүгжөөхэ программаяа бэелүүлхэ хэрэгтэ багабэшэ амжалтануудые туйлаа. Жэшээлхэдэ, Иволгын аймагай Гурульбын сомоной Будённын нэрэмжэтэ колхоз ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ 3 жэлэй түсэбөө нэгэ жэлээр урид дүүргээ.

Ажахын амжалтануудаа партийно-политическэ хүдэлмэриин амжалтануудһаа дулдыдаха туладань, арад зоной дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри саг үргэлжэ, үргэнөөр ябуулха шухала гэжэ парти заадаг. Хэрбээ малшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэриин үргэнөөр ба хододоо ябуулагдадаг байбал, тэдэнэрэй туйлалтануудай ехэ ба бата бэхи байхань мэдээжэ. Тиимэһээ, малшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри улам үндэр хэмжээндэ ябуулжа, тэдэниие политическээр хүмүүжүүлхэ, культурна хэмжээень улам дээшэлүүлхэ гӭэшэ колхозуудай партийна организацинуудай шухала зорилго мүн.

Эдэ зорилгонуудые бэелүүлхын тула Курумканай аймагай Калининай нэрэмжэтэ, Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ, Хориин аймагай «III Интернационал» колхозуудай партийна эхин организацинууд горьтой хүдэлмэри хэһэн байна.

Гэхэ зуура, малшадай дунда ябуулагдаха политическэ хүдэлмэридэ анхарал багаар табидаг ушар зарим партийна организацинуудай зүгһөө үзэгдэнэ. Жэшээлхэдэ, Кударын аймагай Тамирска сельсоведэй «Искра Ленина» колхозой партийна эхин организаци (секретариинь нүхэр Пашков) малшадай дунда эмхидхэгдэхэ партийно-политическэ ба агитационно-ниитын хүдэлмэриие хэрэгсээдэггүй байна. Энэ колхозой центртэхи эбэртэ малай фермые абаад үзэе. Эндэ 40 гаран малшад, олонхинь залуушуул хүдэлмэрилдэг. Гэбэшье, тус фермын малшад бултадаа газетэ захидаггүй, номууд ба журналнуудые уншадаггүй, радио шагнадаггүй. Улаан буланшье тэндэ үгы байха юм. Эдэ малшадта лекци ба элидхэлнүүд үнинэй уншагдаагүй. Энэ колхозой партийна эхин организацида мүнөө хүрэтэр агитколлектив эмхидхэгдээгүй, нэгэшье агитатор томилогдоогүй, малшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри ябуулхыень Тамирска территориальна партийна организацида найдаад, һанаа амар һуунад. Малшадайнь дунда социалистическэ мүрысөөн эмхидхэгдөөгүй байна.

Малшадай дунда ниитэ-политическэ хүдэлмэриин иимэ муугаар табигдаһанһаа шалтагаалан, «Искра Ленина» колхоз хүдөө ажахын ниитын ашаг шэмэтэ малажал хүгжөөхэ гурбан жэлэйнгээ түсэбые дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ дутуунуудтай байнаар. Гансахан энэ жэлэй туршада 55 үхэр, 100 шахуу хони ба ямаадынь үхөө. Малдаа үбһэ тэжээл хүсэд бэлэдхэжэ шадаагүй, малай үбэлжэлгые муу бэлэдхэлтэйгээр эхилһэн байгаа.

Иимэ баримтануудаа Баргажанай, Хэжэнгын, Бичурын ба бусад аймагуудай зарим колхозуудта бии байна.

Малшадай дунда ниитэ-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һуларуулһан партийна организацинууд энэ ехэ алдуугаа ойрын сагта эрид шууд заһаха уялгатай.

Малай үбэлжэлгэ—тон харюусалгатай үе мүн. Малай үбэлжэлгын хэрэг хүтэлбэрилхэ гӭэшэ хүдөөгэй партийна организацинуудай тон шухала зорилго болоно. Тиимэһээ, партийна организаци бүхэн малажалай бүхы участэгууд дээрэ агитационно-ниитын хүдэлмэри үдэр бүри үргэнөөр ябуулха зэргэтэй.

Нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалганнуудта бэлэдхэлтэй дашарамдуулан ажалшадай үйлэдбэриин ба политическэ эдэбхиин ургажа байгаа мүнөө үедэ малшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри улам үргэнөөр ябуулха, манай ороной дотоодын ба гадаадын байдал тухай, коммунизмын агууехэ барилганууд тухай, эб найрамдалда дуратай Советскэ правительствын гадаадын политикэ тухай, Сталинска Конституци ба советскэ һунгуулиин системэ тухай малшадта дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэхэ шухала.

Партийна организацинууд хадаа агитационно хүдэлмэриин бүхы формонуудые: лекци, элидхэл, политинформаци, хөөрэлдөөн, газетэ, ном уншалга ба радио хамтаараа шагналгые хэрэглэн, бүхы малшадые политическээр хүмүүжүүлхэ хүдэлмэреэ эрид һайжаруулха ёһотой.

Мүн малай фермэ, гүүртэ бүхэндэ ханын газетэ, «дайшалхы хуудаһа» ходоодоо гаргаха, зүжэг наада табиха, коллективнээр кино харалга эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Ниитын малажалые улам хүгжөөхын түлөө социалистическэ мүрысөөе малшадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлхэ гӭэшэ хүдөөгэй партийна организацинуудай шухалын шухала зорилгонуудай нэгэн мүн.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ

нүхэр Иосиф Виссарионович

СТАЛИНДА

Литовско Советскэ Социалистическэ Республикын колхозууд ба совхозууд таряа тушааха гүрэнэй түсэбые 101,5 процент дүүргэбэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Эдеэ хоолой таряа тушааха түсэб 121,6 процент, тэрэ тоодо шэниисэ 171 процент дүүргэгдээ. МТС-үүдэй хүдэлмэриин түлөө үгтэһэн счёдуудаар гүрэндөө колхозуудай таряа тушаалга үргэлжэлһөөр. Республикын колхозууд болон совхозууд хартаабха ба сахарна свёкло бэлэдхэхэ түсэбөө дүүргэжэ, мүн ороohото культурануудай сохилго ба үрһэ хаалгаяа түгэсхэжэ байна.

Республикын колхозууд ба совхозууд малажалай продуктнуудые бэлэдхэхэ жэлэй түсэбөө: һүөөр 103,8 процент, үндэгөөр 106,2 процент, ноohоор 105,5 процент ба ангай арһаар 128,1 процент болзорhоонь урид дүүргэбэ. Гүрэндөө мяха тушаалга мүн лэ түгэсхэгдэжэ байна. Ниитын малажал хүгжөөхэ түсэбөө колхозууд ба совхозууд амжалтатайгаар бэелүүлнэ, бүдүүн тэжээл хуряаха ба силос дараха түсэб дүүргэгдээ, ниитын мал һүрэг тэжээлээр бүрин хангагдаад байна.

Советскэ Литвагай ажалша таряашадай олонхинь колхозно байгуулалтын булюу һайниие бодотоорнь хараад, хүдөө ажахын артельнүүдтэ нэгэдэжэ ба ниитынгээ ажахые амжалтатайгаар хүгжөөжэ байна гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Танда элидхэнэбди. Республикын колхозууд хүдөө ажахын хүдэлмэринүүдые дүүргэжэ, гүрэнэйнгөө урдахи уялгануудые үнэн сэхээр гүйсэдхэжэ, ниитын баялигай түргэн ургалта хангажа байна.

Парти ба правительствын анхарал оролдолгын ашаар, республикын хүдөө ажахы мүнөөнэй техникээр түргэн зэбсэглэгдэжэ, машинно-тракторна станцинууд шэнэ тракторнуудаар, хүдөө ажахын орёо машинануудаар, түхеэрэлгээр зэбсэглэгдэн, колхозно үйлэдбэридэ шиидхэхы хүсэн боложо байна.

Парти ба правительствын анхарал оролдолгын харюуда Советскэ Литвагай колхознигууд, колхозницануудаа, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ба бүхы ажалшад гүрэнэй даалгабринуудые дүүргэхын тула бүхы хүсэеэ зорюулха ба социалистическэ хүдөө ажахын улам саашадаа бадархын түлөө, манай инаг социалистическэ Эхэ ороной хүсэ шадалые бүри бэхижүүлхын түлөө саашадаашье эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэжэ, хүндэтэ нүхэр Сталин, Таниие найдуулнабди.

Литвагай КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь А. СНЕЧКУС.

Литовско ССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ М. ГЕДВИЛАС.

Бэлэдхэлэй Министерствын Литовско ССР-тэхи Түлөөлэгшэ А. АНДРЕЕВ.

Литовско ССР-эй хүдөө ажахын Министр В. АУГУСТИНАЙТИС.

Литовско ССР-эй совхозуудай Министр Д. МАМАЕВ.

МОСКВА, КРЕМЛЬ.

ССР Союзай Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшэ

нүхэр Иосиф Виссарионович

СТАЛИНДА

Хүндэтэ Иосиф Виссарионович!

Латвийска ССР-эй колхознигууд, МТС-үүдэй болон совхозуудай хүдэлмэрилэгшэд Танай үмэнэ абаһан уялганнуудаа гүрэндөө мяха ба хартаабха тушаалгаар дүүргэбэ гэжэ баяртайгаар Танда мэдээсэнэбди. Мяха тушааха түсэб республикаараа 101,6 процент, тэрэ тоодо гахайн мяха—171 процент дүүргэгдээ. Республикын колхозууд, совхозууд ба таряашадай ажахынууд малажалай бүхы түрэлэй продуктнуудые гүрэндэ тушаалгаяа бүрин дүүргээ. Хартаабха бэлэдхэлгээр гүрэнэй түсэб 101,2 процент дүүргэгдэбэ. Латвийска ССР-эй партийна, советскэ, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй организацинуудай хүсэлэлгэнүүдынь энэ жэлэй хүдөө ажахын бүхы хүдэлмэри түгэсхэлгэдэ, лёной продукци ба сахарна свёкло бэлэдхэлгээ амжалтатайгаар үнгэргэлгэдэ, малай үбэлжэлгэ һайнаар үнгэргэлгэдэ, бүхы колхозуудые өөрын үрһэнүүдээр дүүрэн хангалгада зорюулагданхай.

Латвийска ССР-эй хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд Ленин — Сталинай партиин хүтэлбэреэр колхозуудаа эмхидхэлэй-ажахын талаарнь улам бэхижүүлхын, газартаряалангай культурые ба малажалай ашаг шэмые дээшэлүүлхын түлөө, манай агууехэ инаг Эхэ ороной бүри ехэ шэнэ бадаралтын түлөө эсэшэ сусашагүйгөөр тэмсэхэ гэжэ, хүндэтэ Иосиф Виссарионович, Таниие найдуулнабди.

Латвиин КП(б)-гэй ЦК-гэй Секретарь Я. КАЛНБЕРЗИН.

Латвийска ССР-эй Министрнүүдэй Советэй Түрүүлэгшын Орлогшо М. ПЛУДОН.

Бэлэдхэлэй Министерствын Латвийска ССР-тэхи Түлөөлэгшэ А. БЛОЩАНЕНКО.

Латвийска ССР-эй хүдөө ажахын Министр Я. ВАНАГС.

СССР-эй науканнуудай Академиин языкознаниин институдта

СССР-эй науканнуудай Академиин языкознаниин институдай эрдэмтэ Советэй заседани академик В. В. Виноградовай түрүүлэлгэ доро ноябриин 16-да болоо. Языкознаниин асуудалнууд тушаа И. В. Сталинай зохёолнууд соо үгтэһэн заабринуудай үндэһэ һуурилнууд дээрэ советскэ эрдэмтэдэй хэһэн шэнжэлэлгэнүүд тухай мэдээселнүүд соносогдоо.

Ород хэлэнэй талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байна. Ороной элдэб янзын районуудтахи арадай хэлэнэй говорнуудые шэнжэлһэн материалаар, ород хэлэнэй диалектологическа атласуудаа зохёогдожо байна. Тэдэниие зохёохо ябадалда ороной олохон дээдэ һургуулинуудай профессорнууд, багшанар, аспирантнууд ба студентнүүд хабаадана.

Эрдэмтэ Советэй заседани дээрэ профессор В. И. Борковский баруун хойто говорнуудай атлас зохёохо талаар хэгдэһэн хүдэлмэри тухай хэлэбэ.

Советскэ Союзай Сэрэгэй Министр
Советскэ Союзай Маршал **А. М. Василевский.**

ССР Союзай Сэрэгэй Министрын

ПРИКАЗ

1950 оной ноябриин 19. № 131. Москва город.

Нүхэд артиллеристнүүд ба артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд!

Нүхэд солдадууд, сержантнууд ба старшинануудаа!

Нүхэд офицернүүд ба генералнууд!

Мүнөөдэр советскэ арад ба тэрэнэй Арми артиллериин Үдэрые һайндэрлэжэ байна.

Артиллериин Үдэртэй дашарамдуулан, Таанарые амаршалан, баяр хүргэнэб.

Манай артиллериин үмэнэ правительствын ба нүхэр Сталинай табиһан зорилгонуудые дүүргэлтэдэ шэнэ амжалтануудые туйлахыень артиллеристнүүдтэ ба артиллерийскэ промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ хүсэнэб.

Артиллериин Үдэрые тэмдэглэн **захирхамни:**

Мүнөөдэр, 1950 оной ноябриин 19-дэ, манай Эхэ ороной столица Москвада ба союзна республикануудай столицануудта — артиллериин хорин буудалгаар салют хэхэ.

Шэн зоригто советскэ артиллеристнүүд мандаха болтогой!

Героическа советскэ арад ба тэрэнэй алдарта Арми мандаха болтогой!

Түрэл Советскэ Правительство мандаха болтогой!

Манай сэсэн мэргэн Коммунистическэ Парти мандаха болтогой!

Инаг вождь ба багша, манай илалтануудые зоригжуулагша ба эмхидхэгшэ—Агууехэ Сталинда алдар соло!

ССР Союзай Сэрэгэй Министр
Советскэ Союзай Маршал ВАСИЛЕВСКИЙ.

Артиллериин Үдэрые һайндэрлэлгэ

Улаан Армиин Центральна театр соо баярай заседани болоо

Москвагай партийна ба советскэ организацинуудай түлөөлэгшэдтэй хамта СССР-эй Сэрэгэй Министерствын хэһэн баярай заседани артиллериин Үдэрые һайндэрлэлгэдэ зорюулагдан, Улаан Армиин Центральна театр соо ноябриин 18-да болобо.

Зал соо Советскэ Армиин ба Үһан-Сэрэгэй флодой генералнууд, адмиралнууд, офицернүүд, Советскэ Союзай Геройнууд, Социалистическэ Ажалай Геройнууд, конструкторнууд, московско предприятинуудай стахановецууд, партийна, советскэ ба ниитын организацинуудай түлөөлэгшэд, наукын ба искусствын хүдэлмэрилэгшэд сугларба.

Президиумэй столдо — Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский, армиин генерал С. М. Штеменко, ВКП(б)-гэй МГК-гэй секретарьнууд И. И. Румянцев ба Е. А. Фурцева, зэбсэгжэлгын Министр Д. Ф. Устинов, Советскэ Союзай Маршалнууд С. М. Буденный ба Л А. Говоров, артиллериин главна маршал Н. Н. Воронов, авиациин генерал-полковник П. Ф. Жигарев, генерал-лейтенант К. В. Крайнюков, артиллерийскэ науканнуудай Академиин президент А. А. Благонравов ба бусад һууба.

Советскэ Союзай Маршал В. Д. Соколовский баярай заседани нээбэ.

Нүхэр И. В. Сталин түрүүтэй ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюро сугларагшадай нэрьемэ альгаташалган доро хүндэтэ президиумдэ һунгагдана.

Артиллериин генерал-полковник Советскэ Союзай Герой М. И. Неделин советскэ зэбсэгтэ хүсэнүүдэй артиллери тухай элидхэл хэбэ.

Сугларагшадай нэрьемэ альгаташалган доро элидхэлшэ хадаа советскэ Эхэ ороной ба тэрэнэй алдарта зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хүндэлэлдэ, большевигүүдэй партиин хүндэлэлдэ, бүхы дэлхэй дээрэхи эб найрамдалай туг баригша агууехэ вождь ба багша нүхэр И. В Сталинай хүндэлэлдэ юрөөл табиба.

Баярай заседанида хабаадагшад нүхэр И В. Сталинда эльгээхэ амаршалгые угаа ехэ дэбжэлтэтэйгээр абаһан байна.

ВАРШАВА.

Эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгресстэ

Профсоюзуудта нэгэдэһэн Советскэ Союзай 28 миллион хахад хүдэлмэришэд, албаһаагшад ба интеллигенциин үмэнэһөө Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет эб найрамдалай тала баригшадай Бүхэдэлхэйн Хоёрдохи конгрессые амаршална.

Дайе уридшалан болюулха агууехэ ба һайн һайхан зорилго хадаа һайн дура хүсэлтэй олон зуугаад миллион хүнүүдые эб найрамдалай тала баригшадай түгэс хүсэтэ арми болгон нигтаар жагсаана, бүхы советскэ арадай нэгэн һаналта дэмжэлгые абана.

Зохёон бүтээхэ амгалан ажалхэжэ байгаа советскэ арад эб найрамдалай хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байна, дайнай аюулые уридшалан болюулхын түлөө, бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал хангахын түлөө бүхы ороннуудтахи эб найрамдалай тала баригшадтай гар гарһаа барисалдан бата зоригтойгоор эрид тэмсэхээр бэлэн байна.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хамгаалха гэһэн бүмбэрсэг дэлхэйн олон зуугаад миллион эгээлэй хүнүүдэй нэгэдэл ба хамтын ябуулганнуудынь шэнэ дай үүдхэгшэ империалистнуудай хорото һанаашалганнуудые эбдэжэ шадаха ба эбдэхэ ёһотой гэжэ бидэнэр хатуу шангаар этигэнэбди.

Арадуудай эб найрамдалай ба хани барисаанай түлөө тэмсэгшэ бүхы хүнүүдтэ нэрэ хүндэ ба алдар соло!

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдэ бүхы оронуудай ажалшадай эбдэршэгүй нэгэдэл мандаха болтогой!

Бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи, удаан сагай эб найрамдал мандаха болтогой!

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМ.

СОВЕТСКЭ АРАДАЙ АГУУЕХЭ ХҮБҮҮН

(М. И. Калининай түрэһөөр 75 жэлэй ойдо)

Большевистскэ партиин ба советскэ гүрэнэй элитэ ехэ байгуулагшадай ба хутэлбэрилэгшэдэй нэгэн Михаил Иванович Калининай түрэһөөр 75 жэлэй ой 1950 оной ноябриин 20-до гүйсөө.

М. И. Калининай бүхы ажабайдал ба ажал-ябуулгань Ленин — Сталинай партиин хэрэгтэ, коммунизмын илан мандалгын хэрэгтэ хизааргүй үнэнөөр алба хэхэ ябадалда зорюулагдаһан байгаа. В. И. Ленинтэй, И. В. Сталинтай хамтадаа, тэдэнэй хутэлбэри доро М. И. Калинин большевистскэ парти байгуулалсаа, Агууехэ Октябрьска социалистическэ революци бэлэдхэхэ ба бэелүүлхэ ябадалда эдэбхитэйгээр хабаадаа, дэлхэй дээрэ түрүүшын социалистическэ гүрэн байгуулалсаа. Революционно эршэмтэй ажал-ябуулгаараа, ажалшадай эрхэ сүлөө ба зол жаргалай түлөө эсэшэ сусашагүй тэмсэлдээрээ, советскэ гүрэнэй верховно органай хутэлбэрилэгшын тушаал дааһан шэн зоригто ажалаараа М И. Калинин манай орон дотор бүгэдэарадай инаглалые ба бүхы түрүү хүн түрэлтэнэй хүндэлэлые туйлаһан байна.

Михаил Иванович Калинин революционер-большевигэй, гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшын ехэ ба алдарта замаар ябаа.

Тверской үгытэй таряашанай хүбүүн байхадаа залуу наһанһаа хойшо хашалан ба ядарал үзэһэн байна. 14 наһатайдаа Михаил Иванович деревниие орхижо, Петербург ошоһон юм. Профессионал-революционерэй, хүдэлмэришэнэй шэрүүн ажабайдалынь тэндэ эхилээ. М. И. Калинин бага наһанһаа революционно хүдэлөөндэ хабаадаба. Тэрэ хадаа хүдэлмэришэн ангиие сүлөөлхын түлөө тэмсэлэй ленинскэ союзда хабаадаһан байгаа. Путиловска завод дээрэ, Московско ба Нарвска заставануудай предприятинууд дээрэ марксистска подпольно кружогуудые эмхидхэн, хүдэлмэришэдэй дунда ехэ нэрэ хүндэтэй болоһон байна.

1899 оной июльдэ М. И. Калинин революционно ажал-ябуулгынгаа түлөө арестовалагдаад, 10 нара түрмэдэ һуураһанай һүүлээр, Петербургһаа Тифлис руу сүлэгдэһэн юм. Эндэ түмэр замай мастерскойдо токарь боложо ороһон ба нүхэр И. В. Сталинай хутэлбэрилдэг нютагай социал-демократическа организацитай холбоо тогтоон, революционно эдэбхитэ хүдэлмэри ябуулжа эхилһэн байна. И. В. Сталинай 1900 ондо эмхидхэһэн түмэр замай хүдэлмэришэдэй забастовкодо хабаадаһанай ба Тифлисскэ революционно подпольедо эдэбхитэй ажал-ябуулга хэһэнэйнгээ түлөө М. И. Калинин Мехетскэ замогта һуулгагдаһан ба удаа тэнь Ревель город сүлэгдэһэн байгаа.

Хүдэлмэришэн ангиин хэрэгэй түлөө бата ба эрэлхэг тэмсэлшэ М. И. Калинин хаанта полициин шэрүүн шангаар мүрдэбэшье, революционно ажал-ябуулгаяа зогсоогоогүй. Ревельдэ дахин арестовалагдаад, гурбан жэлээр Олонецкэ губерни сүлэгдэһэн юм. Сүлэлгэһөө Петербург бусажа ерээд, М. И. Калинин партида элэбхитэйгээр хүдэлмэрилжэ үргэлжэлөө. Түрмэнүүдшье, сүлэлгэнүүлшье революционер-большевигэй булад хатуу зоригые хухалжа шадаагүй.

Февральска революциин болохолс, Михаил Иванович Петроградта байгаа. Ленинскэ идеянүүдэй түлөө эсэшэ сусашагүй пропагандист М. И. Калинин сүлэлгэһөө нүхэр И. В. Сталинай ерэхэ үе хүрэтэр, нүхэр В. М. Молотовтой хамта, большевистскэ партиин ЦК-гэй Ородой бюрос, Петроградска комитедые ба «Правда» газетын редакциие хутэлбэрилһэн, социалистическэ революцида олониитэ хүдэлмэришэд ба солдадуудые бэлэдхэһэн байна.

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин һүүлээр, Михаил Иванович Калинин советскэ гүрэнэй элитэ ехэ хутэлбэрилэгшэдэй нэгэн болоо. 1919 оной мартда В. И Ленинэй дурадхалаар М. И. Калинин Бүхэроссийска Центральна Гүйсэдхэхэ Комитедэй Түрүүлэгшээр һунгагдаһан юм.

«...Намай һунгаһан ябадалые би хүдэлмэришэ-олониитэтэй таряашадай нигта союзай тэмдэг мүн гэжэ харанаб, ушарынь, намаар дамжуулан Петроградай хүдэлмэришэд тверской таряашадтай нэгэдэнэ» гэжэ Михаил Иванович хэлэһэн юм.

1922 оной декабрьда Советскэ Социалистическэ Республикануудай Союзай байгуулагдаһанай һүүлээр, М. И. Калинин СССР-эй ЦИК-эй Түрүүлэгшээр, саашадаа СССР-эй Верховно Советэй Президиумэй Түрүүлэгшээр һунгагдаа.

27 жэлэй турша дотор советскэ ороной верховно органой толгойлогшын үндэр тушаалда байхадаа, М. И. Калинин СССР-эй арадуудай ахадүүгэй союзые батадхаха ба социалистическэ гүрэнөө бэхижүүлхын тула хододоо оролдоһон байна.

1919 оной мартда манай партиин VIII съезд дээрэ Михаил Иванович Калинин партиин Центральна Комитедэй гэшүүн болгодон һунгагдаа һэн. 1926 онһоо хойшо М. И. Калинин—ВКП(б)-гэй ЦК-гэй Политбюрогой гэшүүн байгаа. Нүхэр Калинин Ленинэй илагдашагүй тугые хамгаалһан, коммунистическэ партиие нигтаар жагсааһан ба социализм байгуулгын үргэн замда советскэ арадые оруулһан большевистскэ партиин хутэлбэрилхы составта байгаа.

И. В. Сталинай үнэн соратник М. И. Калинин манай орондо социализм байгуулгын бүхы шатанууд дээрэ нүхэр Сталинтай хамта ябажа, партиин ба советскэ арадай дайсадта эсэргүү эбсэшэгүй шанга тэмсэл хээ.

Нүхэр Сталинтай хамта ба тэрэнэй хутэлбэри доро М. И. Калинин ороно индустриализацилха ба хүдөө ажахые коллективизацилха ябадалда, социалистическэ общество байгуулха ябадалда шэглүүлэгдэһэн партиин генеральна хараа шугам бэелүүлээ.

М. И. Калинин коммунизмын түлөө дүлэтэ тэмсэлшэ байгаа.

«Коммунизмын түлөө амжалтатайгаар тэмсэхэ гээшэ Сталиниие дагажа ябаха гэһэн удхатай юм» гэжэ Михаил Иванович Калинин хэлэдэг һэн. Социалистическэ байгуулалтын амжалтанууд, социализмын замаар советскэ арадай хэһэн шэнэ алхам бүринь М. И. Калининда ехэ омогорхолой ба агууехэ баярай мэдэрэл түрүүлдэг байгаа.

Табанжэлэй түсэб баталан абаһан XVI партконференциин хаагдахын урда М. И. Калинин нигэжэ хэлэһэн юм: «Урда сагта хүн түрэлтэнэй эгээн сэсэн ухаата хүнүүд социалистическэ ерэдүйн обществын түхэлые гансахан түүхын перспективэһээ тон юрэнхыгөөр, имагта ехэ ухаагаараа харадаг байгаа... Мүнөө манай конференци хадаа сэхэ, материальна харагдажа байгаа бодото социалистическэ байгуулалтын түсэбые баталаа». (М. И. Калинин, статьянууд ба үгэнүүд. ВКП(б)-гэй ЦК-гэй партийна хэблэл. 1936 он. Хуудаһан 329).

Хүдөө ажахые социалистическэ-эр шэнэдхэн хубилгаха ба деревнидэхи пролетариадай диктатурын орган болохо Советүүдые бэхижүүлхэ хэрэгтэ М. И. Калининай габьяануудынь илангаяа ехэ байна. Өөрынгөө олон тоото статьянууд, элидхэлнүүд ба үгэнүүд соо Михаил Иванович Калинин болбол таряашадай асуудал тушаа партиин ба советскэ гүрэнэй шиидхэбэринүүдэй шэнэдхэн хубилгагша гүн гүнзэгы удхашанарые таряашадай үргэн олониитэдэ ойлгосотой ба простой үгөөр ойлгуулдаг байгаа. Колхозуудта ушар ёһо мэдэһэн жаяг заршамые ба ажалай мүнөө үеын эмхидхэлые оруулха колхозно ниитын хүдэлөөнэй үүсхэлшэд ба хутэлбэрилэгшэд байһан Советүүдэй үүргые М. И. Калинин хододоо тэмдэглэдэг байгаа.

Марксизм-ленинизмын ехэ оюун бэлигтэ пропагандист М. И. Калинин партиин политикын шухала асуудалнуудаар ажалша олониитын үмэнэ хододоо үгэ хэлэдэг бэлэй. Коммунистическэ хүмүүжүүлгэ тухай тэрэнэй үгэнүүдынь хүнүүдэй ухаан мэдэлдэ капитализмын үлэгдэлнүүдые дабахын түлөө манай партиин амжалтатайгаар тэмсэхэ ябадалда угаа ехэ удхашанартай байна. М. И. Калинин болбол дүлэтэ советскэ патриотизмые, Ленин—Сталинай агууехэ хэрэгтэ хизааргүйгөөр үнэн сэхэ байха ябадалые арад олониитэдэ эсэшэ сусашагүйгөөр хүмүүжүүлдэг байгаа.

Михаил Иванович Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай үедэшье ехэ хүдэлмэри хэһэн байна. Олон тоото статьянууд ба үгэнүүд соогоо тэрэ хадаа социалистическэ Эхэ ороной нэрэ хүндэ ба бэеэ даанхай байдалай түлөө шэн зоригтойгоор тэмсэхые, фашистска булимтарагшадые бута сохихо хэрэгтэ бүхы хүсэеэ зорюулхые советскэ арадые уряалһан юм.

1946 оной июниин 3-да советскэ арадта хүнлэ гээгдэл ушаруулагдаба. Михаил Иванович Калинин наһа бараа. Агууехэ ород арадай алдарта хубүүнэй, гайхамшагта большевигэй, ленинско — сталинска түхэлэй гүрэнэй элитэ ехэ ажал-ябуулагшын, патриодой дүлэтэ зүрхэнь сохилхоёо болёо.

Өөрынгөө наһанай хахадһаа үлүүе М. И Калинин Ленин — Сталинай партиин хэрэгтэ зорюулаа. Михаил Иванович Калинин тухай, арадай хэрэгэй түлөө тэрэнэй эсэшэ сусашагүй тэмсэл тухай дурасхаал хадаа коммунизмын бадараг мандалгын түлөө ажалай шэнэ габьяануудта советскэ хүнүүдые зоригжуулха байна.

В. Петросян, М. И. Калининай музейн директор.

Профсоюзна хутэлбэрилэгшэдэй зүблөөн

Һаяхан ВКП(б)-гэй Яруунын айком профсоюзна организацинуудай торсоото-һунгалтын суглаануудта бэлэдхэлтэй дашарамдуулан профсоюзна комитедүүдэй хутэлбэрилэгшэдэй аймагай зүблөө үнгэргөө.

Зүблөөн дээрэ түс асуудалаар ВКП(б)-гэй айкомой партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинуудай таһагые даагша нүхэр Баяндуев үгэ хэлэһэн байна. Ссциалистическэ мүрысөөе хүдэлмэришэдэй аймагай профсоюзна организацинуудай хангалтагүйгөөр хутэлбэрилдэг ба хүдэлмэришэдэй дунда нинтэ-эмхидхэлэй хүдэлмэриие һулаар ябуулдаг тухай зүблөөн дээрэ тэмдэглэгдээ.

Зүблөөн болбол профсоюзна организацинуудай хүдэлмэридэ бии байһан дутагдалнуудые ойрын сагта усадхахын зорилгоор тодорхой хэмжээ-ябуулгануудые хараалаад, организацинуудай тоосоото суглаануудые үнгэргэхэ график баталба.

„БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН"

2. 1950 оной ноябриин 21.

НЮТАГАЙ СОВЕДҮҮДТЭ ҺУНГАХА ҺУНГАЛТАНУУДТА БЭЛЭДХЭЛ

☆

Амжалтаяа арбидхана

Кабанскын аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ загаһанай ажалтай колхозой гэшүүд Октябриин урда тээхи социалистическэ мурысөөн дундуур гурбадахи кварталайнгаа түсэбые 142 процент дүүргэһэнэйнгээ түлөө загаһанай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой дамжуулгын Улаан тугта хүртэһэн байгаа. Энээгээр урмашаһан эдэ загаһашад туйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарнагүй.

Тэдэнэр мүнөө мурысөөгөө үргэлжэлүүлһээр. Мурысөөндэ түрүүлһэн нүхэр А. Б. Байновагай бригада 250 центнер, тиихэдэ нүхэр Т. С. Пинтаевай бригада 200 центнер загаһа 10 һарынгаа даалгабариһаа гадуур бариба.

Нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ түсэб дүүргэхэ зорилго эдэнэр урдаа табинхай. Энэ зорилгые саг болзор соонь дүүргэхын тулада колхозой партийна эхин организаци загаһашадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри шангадхана.

А. Бусурманов.

Мүрысөө улам шангадхана

Улан-Удын пивын заводой хүдэлмэришэд нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрэй хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мүрысөөндэ оролсоходоо, тус үдэрые ажалай амжалтануудаар уттахын тулада дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаа һэн.

Тиин, заводойнгоо партийна ба профсоюзна организацинуудай хутэлбэри доро тэдэнэр стахановскаар ажаллажа, хэлэһэн үгэёэ хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Үйлэдбэрилэн гаргадаг продукциингаа шанарые нилээд һайжаруулба. Энэ жэлэй үнгэрһэн 9 һарын турша соо түсэбһөө гадуур 526 мянган түхэригэй олзо доход гүрэндөө оруулһан байна.

Социалистическэ мурысөөндэ түрүүлжэ ябадаг нүхэд Поздеев ба Сергиенко гэгшэдэй хутэлбэрилдэг бригаданууд шэн зоригтойгоор хүдэлмэрилэн, энэ оной 9 һарын даалгабаринуудые 200 процент дүүргээ.

Мүнөө тус заводойхид һунгалтануудай үдэртэ бэлэг болгон, 450 мянган түхэригэй продукци бүтээн гаргаха зорилго урдаа табяад, мурысөөнэй долгиие улам шангадхажа байна. **К. Григорьев.**

Залуу һунгашадай вечер

Хэжэнгын аймагай центрын культурын байшанда эндэхи залуу һунгашадай вечер болобо. Вечер дээрэ советскэ залуушуулай жаргалта байдал тухай, тэдэнэй һунгаха ба һунгадаха эрхэ тухай элидхэл нүхэр Хадаханэ хэбэ.

Элидхэлэй һүүлээр залуу һунгашад жаргалтай байдал тухайгаа тон ехэ омогорхол баяртайгаар хэлэбэд. **Ж. Галданов.**

☆ ☆

Нүхэр Булганинай элидхэл шудална

Мухаршэбэрэй аймагай партийна эхин организацинууд Октябрьска революциин 33-дахи жэлэй ойдо нүхэр Булганинай хэлэһэн элидхэлые ажалшадта ойлгуулжа байна.

Хүдөөгэй лекторскэ группынхид холын фермэнүүдэй малшадтай энэ элидхэлээр хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэжэ эхилбэ. Мүн аймагай центрын агитаторнууд нүхэр Булганинай түүхэтэ элидхэлтэй һайнаар танилсаад, айлнуудаар ябажа тэрэниие һунгашадта ойлгуулна.

Дайнай хойто тээхи табанжэл соо Эхэ ороноймнай арадай ажахын бүхы һалбаринуудай хүрдан түргэнөөр хүгжэжэ байһан тухай ажалшадай ажабайдалай жэл ерэхэ тудам улам һайжаржа байһан тухай хүнүүд омогорхолтойгоор хөөрэлдэнэ.

Хонхолойн МТС-эй директорые политическэ талаар орлогшо нүхэр Ганус механизаторнууд-заһабэрилагшадай дунда нүхэр Булганинай элидхэлээр дэлгэрэнгы хөөрэлдөө үнгэргөө. Заһабарилагшад нүхэр Булганинай элидхэлтэй танилсаад байхадаа, хүдөө ажахын машина зэмсэгүүдэй заһабарилгын темпые улам шангадхаха гэжэ шиидээ. Тиин тэдэнэр 4-дэхи кварталайнгаа түсэбые һунгалтануудай үдэр хүрэтэр дүүргэхэ гэһэн уялга абаад, Гашейн ба Сүүлгын МТС-үүдэй коллективүүдые социалистическэ мурысөөндэ урриба.

П. Степанов.

№ 55 агитпунктда

Нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудта бэлэдхэлээр Ленинэй орденто паровозо-вагонно заводой соцгородой ажалшадай дунда агитационно-ойлгуулламжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдажа байна.

Заводой хүдэлмэришэдэй дундаһаа томилогдоһон 700 гаран агитаторнууд һунгашадай гэрнүүдтэнь ябажа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Һунгуулиин участогуудаар эмхидхэгдэһэн 10 агитпунктнуудта үдэшэ орой болотор хүн зон таһарвагүй. Эндэ олон һунгашад һунгуулиин Дүримтэй танилсана, ойлгогдоогүй асуудалнуудаа агитаторнуудһаа асуужа абана.

Соцгородой № 55 агитпунктын хүдэлмэри эрхимээр табигданхай. Агитпунктнь һайнаар түхеэрэгдэнхэй. Ханаарнь уряа лозунгнууд, вождьнорой портредүүд ба плакадууд бии. Газетнэ витринэдэ үдэр бүхэндэ шэнэ номерой газетэ няагдана. Эндэ хододоо агитаторнуудтай семинар үнгэргэгдэдэг байна. Октябрьска революциин 33-хи жэлэй ой тухай нүхэр Булганинай хэлэһэн элидхэлээр агитаторнуудтай семинар һаяхан үнгэргэгдөөд, һүүлээрнь агитаторнууд тус темээр һунгашадтай хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэһэн байха юм. Тиихэдэ энэ агитпунктда ВКП(б)-гэй Железнодорожно райкомой пропагандист нүхэр Бобылевагай уншаһан «СССР-эй гражданинай эрхэ ба уялга» гэһэн темэтэй лекциие олон хүдэлмэришэд тон һонирхолтойгоор шагнаһан байна. Һүүлээрнь заводой пионернүүдэй байшангай урапһайханай самодеятельностиин коллективэй хүсөөр концерт харуулагдаа.

Агитпунктые даагша нүхэр Парадков гэгшэ нигэжэ хөөрэнэ:

—Манай агитпунктда 85 агитаторнууд хүдэлмэрилнэ. Агитационно хүдэлмэри үргэнөөр ябуулхын тула тэдэнэр барандаа бүхы ороллолгоёо гаргана. Агитаторнууд нүхэд Богданов, Брюханов, Крахмальников болон бусад илангаяа эдэбхитэйгээр ажаллана. Тэдэнэй дааһан участогуудай һунгашад агитпунктда хэгдэдэг лекци ба элидхэлнүүдһээ гэгдэдэггүй, хөөрэлдөөнүүд дээрэ ойлгогдоогүй юумэеэ агитаторһаа асуужа абадаг болонхой. Эдэ хадаа агитаторнуудай хүдэлмэриин аша үрэ мүн болоно.

Б. Иванов.

Горхон станцида

Түмэрзамай Горхон станциин хүдэлмэришэд нютагэй Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэрые ажалай амжалтаар уттахын түлөө стахановскаар ажаллажа байна. Станцида хүрэжэ ерэһэн поезднуудые графигай ёһоор ябуулхын тула хүн бүхэн оролдоно.

Энээнтэй хамта һунгашадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри эршэмтэйгээр ябуулагдана. Станциин түрүү стахановецуудай нэгэн коммунист нүхэр Домбровский агитпунктые даагшаар хүдэлмэрилнэ. Тус агитпунктда һунгалтануудта бэлэдхэлэй эхилһэнһээ хойшо элдэб темээр 35 элидхэлнүүд уншагдаа.

Агитатор бүхэндэ 10—10 айлнууд даалгагданхай. Агитаторнууд Кисляков, Соколов, Медведев ба бусад даалгагдаһан айлнуудтаа хододоо ябажа, хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэдэг ба газетын һонинуудые уншажа үгэдэг юм.

Һаяхан агитпунктда Горхоной долоонжэлэй һургуулиин багша нүхэр Звездина уласхоорондын байдал тухай лекци уншаа. Тэдэниие 150 гаран хүнүүд шагнаһан байна. Һунгашад саашадаа нимэ лекцинүүдые хододоо шагнажа байхые хүсэһэн байна.

Г. Леушин.

Коллективнэ договорнуудай дүүргэлтые шалгаха

ВЦСПС-эй XVI пленум хадаа нара соо нэгэ дахин коллективнэ договорнуудай дүүргэлтые шалгажа, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудыень саг соонь усадхаха гэжэ фабрично-заводской ба нютагай комитедүүдые уялгалһан байгаа.

Манай республикын нютагай ба эдеэ хоолой промышленностиин министерствонүүдэй предприятинуудаар 1950 ондо 23 коллективнэ договорнууд баталагдаа һэн. Предприятиин администрациин ба профсоюзна организацнин хоорондо баталагдаһан договор хадаа үйлэдбэриин программые дүүргэхэ ба улүүлэн дүүргэхэ ябадалда зорюулагдаһан байна. Дайнай хойто тээхи сталинска табанжэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэ хэрэгтэ тус договорнууд туйлай ехэ үүргэ дүүргэнэ.

Нютагай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай областной комитет хадаа хэдэн предприятинуудта коллективнэ договорой ямараар дүүргэгдэжэ байһание шалгажа үзөө. Үнгэргэгдэһэн шалгалта хадаа коллективнэ договор соо абтаһан уялгануудай дүүргэлтэдэ саг үргэлжэ анхаралаа хандуулжа байһан администрацитай ба месткомтой предприятида үйлэдбэриин түсэбэй амжалтатайгаар дүүргэгдэжэ байһание харуулаа. Жэшээнь, Улан-Удын Железнодорожно районой промкомбинат, мебельнэ фабрика, Сүхын арһанай завод үнгэрһэн 10 һарынгаа программануудые үлүүлэн дүүргээ. Эдэ предприятинуудта продукциин өөрынь үнэ 6 процент хүрэтэр химдаруулагдаһан ба продукциин ассортиментнэ түсэбэй дүүргэлтэ нилээд хангалтатай байха юм.

Улан-Удын горпромкомбинадай (директорынь нүхэр Хацанов, месткомойнь түрүүлэгшэ нүхэр Квактун) коллективнэ договороойнгоо дүүргэлтые наринаар шалгана. Комбинадай местком һунгалтануудай хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалистическэ мурысөө бодотоор хутэлбэрилнэ. Тэндэ хүдэлмэришэдэй дунда культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана. Энээнэй ашаар фабрикын хүдэлмэришэд Лидия Корабельниковагай үүсхэл дэмжэн, 130 гаар сабхиин материал ба бусад зүйлнүүдые арбилаа.

Тэрэшэлэн мебельнэ фабрикын профсоюзна комитет бригаданууудай абаһан уялгануудай дүүргэлтые наринаар шалгана. Тус комитет болбол хүдэлмэришэлэй дунда политическэ ба техническэ темээр лекци, элидхэл үнгэргэнэ, кино ба театрнуудта коллективээрээ ошолгые эмхидхэнэ.

Гэбэшье, республикымнай нютагай ба эдеэ хоолой промышленностиин зарим предприятинууд коллективнэ договоройнгоо дүүргэлтые гүйсэд хангажа шаданагүй.

Үнэгэтэйн плодоовощно завод һара бүриингөө үйлэдбэриин даалгабариие дүүргэдэг байбашье, ехэнүүд дутагдалтай. Энэ жэлдэ колдоговорой дүүргэлтэ нэгэшье дахин шалгагдаагүй. Профсоюзна суглаан тон үсөөн үнгэргэгдэнэ. Хүдэлмэрицэдэй дунда ажалай жаяг заршам һула, социалистическэ мурысөөн хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Нормоёо дүүргэдэггүйшүүлэй тоо олон.

Тус заводой администрациин коллективнэ договор соо хараалагдаһанай ёһоор, хүдэлмэришэдэй гэр байрануудта заһабари хүсэд хэгүй. Культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри муугаар ябуулагдана. Мүнөө һунгалтануудта бэлэдхэлэй үе. Тэд, хүдэлмэришэдэй дунда элидхэл ба хөөрэлдөөнүүд тон үсөөн хэгдэнэ. Хүдэлмэришэдэй элүүрые хамгаалгада ба ажалай аюулгүйе сахилгада һомологдоһон мүнгэн зөөри ондоо хэрэгсэлдэ гаргашалагдана.

Дээрэ хэлэгдэһэн баримтанууд хадаа тус заводой директор нүхэр Синявин, завкомой түрүүлэгшэ нүхэр Парамошкин гэгшэдэй договороо бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө ямаршье үүсхэл оролдолго гаргаагүй байһаниие гэршэлнэ.

Тэрэшэлэн һэеы дарадаг фабрикада коллективнэ договор мүн лэ хангалтагүйгөөр дүүргэгдэнэ. Үйлэдбэриин түсэбүүдэй дүүргэлтэ һара бүридэ таһалдуулагдадаг байха юм. Байгша оной түрүүшын хахад соо валенкапуудые дараха түсэб миил 74,1 процент дүүргэгдээ һэн. Тэд, хоёрдохи хахад соо хубилалта үшөө хэгдэнэгүй.

Жэлэй эсэс хүрэтэр богонихон саг үлэбэ. Предприятинуудай месткомууд 1950 оной коллективнэ договорнууд соо абтаһан уялгануудай заатагүй дүүргэгдэхэ ябадал хангаха уялгатай Тиихын тула предприяти бүхэнэй администрациин ба профсоюзна организаци шалгалта эмхилхэжэ, элирүүлэгдэһэн дутагдалнуудые усадхаха хэмжээ-ябуулга хараалха ёһотой. Тиин, абаһан уялгануудайнгаа пункт бүхэнэй дүүргэлтые хангаха ёһотой.

А. Беляев, нютагай промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшэ.

Малай үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхэе

* * *

Үхэрнүүдые үбэлдөө бэлшээхэ тухай

Үхэрэй үбэлэй адуулгые амжалтатайгаар үнгэргэхын тула тэрэниие зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэй. Түбхын түрүүндэ үбэлэй бэлшээриин газарта, хагсуу хүйтэнэй үедэ үхэртэ эдюулхэ үбһэ тэжээлэй запас байгуулха, малай хашаа хоройнуудые ба малые һалхи шуурганһаа хамгаалха нэмирэнүүдые түхеэрхэ ба бусад хэмжээнүүдые бэелүүлхэ шухала.

Үхэрэй үбэлэй адуулгые зүбөөр, бүхы талаһаань бодомжолон эмхидхэһэн колхоздо үбэлэй адуулган амжалтатайгаар үнгэргэгдэдэг гэжэ урда жэлнүүдэй дүй дүршэл харуулна.

Жэшээнь, Хориин аймагай Үдын сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз жэл бүри үхэрнүүдээ үбэлдөө адуулдаг байна. 1949—1950 оной үбэлжэлгэдэ 2 мянга үлүүтэй үхэрнүүд ба хони ямаад үбэлэй адуулганда ябаһан байна. Адуулганай һайнаар, шадабаритайгаар эмхидхэгдэһэнэй ашаар малнуудынь дунда шадалтайгаар зунай бэлшээридэ гаргагдаа һэн. Энэ аймагай Ашангын сельсоведэй Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз мүн лэ малаа жэл бүри үбэлэй адуулганда гаргажа, тэрэниие хододоо амжалтатайгаар үнгэргэдэг байна. Малай үбэлэй адуулгые һайнаар эмхидхэһэн жэшээнүүд аймаг бүхэндэ шахуу бии. Эртээнһээ зохёогдоһон түсэбэй ёһоор, эмхитэйгээр ябуулдаг байһанай ашаар түрүү колхозууд малай үбэлэй адуулгые амжалта түгсөөр үнгэргэдэг байна. Тэрэ түсэбүүд ооонь үбэлэй адуулганда гаргагдаһан малые үбһэнэй запасаар, байранууд, уһалууринууд болон бусад шухала зүйлнүүдээр хаһа саг соонь хангаха тухай хараалагдаһан байдаг.

Гэбэшье, үхэрэй үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ республикын олонхи колхозууд анхаралаа үшөөл багаар хандуулна. Олохон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, малажалай мэргэжэлтэд үбэлэй адуулганда гаргагдаһан малда харуулһалгын һайн услови байгуулха тушаа оролдоногүй, уһалууринуудые түхеэрнэгүй, малые нэмэлтэ тэжээлээр ба һалхи шуурганай үедэ нэмирөөр ханганагүй. Тэрээнһээ байтагай зарим колхозууд племенной малнуудые, түрэхэ үнеэдые, үнгэрхэдөө залуу түлнүүдые үбэлэй адуулганда гаргажа.

Үбэлэй адуулганда гаргагдаһан малнуудай турахагүйн, үхэхэгүйн тулада хэдэн профилактическа хэмжээнүүдые бэелүүлхэ, эмхидхэлэй-түсэблэлгын хэмжээ-ябуулганууdые тон наринаар бодомжолхо хэрэгтэй.

Үбэлэй адуулга үнгэргэхэ түсэб соо хараалагдаһан бүхы бэлшээринүүдэй, тэрээн дээрэхи хагданай хэмжээ ба шанарай тоо бүридхэл нарин нигтаар хэгдэхэ, сагай уларилай онсо илгаанууд, уһалуураар, нэмирэ болон далдаар хангалга бүрин хараада абалсагдаха байна.

Үбэлэй адуулганай үедэ эбэртэ бодо малда анхаралаа илангаяа өхөөр хандуулха шухала. Бусад түрэлэй малнуудга орходоо үхэрнүүдтэ сагай уларилай муу байдал өхөөр нүлөөлдэг ба адуулганай условиин багаханааршье муудабал, үхэрнүүд турадаг байна. Энэ хадаа үхэрэй үбэлэй адуулгые эмхидхэлгэдэ бэрхэшээлнүүдые тохёолдуулдаг, малша—пастугуудай хүдэлмэриие хүндэдхэдэг байха юм.

Эбэртэ бодо малай үбэлэй адуулгые зүбөөр эмхидхэлгын нэгэн шухала услови хадаа үбэлэй бэлшээриие зүбөөр шэлэн олохо ябадал болоно.

Хагдан гээшэ үбэлэй бэлшээри дээрэхи гол тэжээл мүн. Тэрэнэй тэжээлэй шанар жэл бүри адли байдаггүй, сагай уларилhаа дулдыдажа, ондо ондоо шанартай байдаг. Эртэ сабшагдаһан газарай хагдан үбэлэй эхеэр эбэртэ бодо малда эгээл һайн тэжээл болоно. Тэрэшэлэн үбэлэй үедэ мал адуулха зорилготойгоор зунай эхинһээ бэлэдхэгдэһэн участогууд мүн лэ һайн бэлшээри гэжэ тоологдоно.

Тэрээнһээ гадна, саһанай нимгэн зузаан, бэлшээриин холо ойро ба уһалуураар хангагданхай байдал бүрин хараада абагдаха зэргэтэй.

Тинхэдэ бэлшээриие һэлгүүлэн хэрэглэхэ түсэб зохёохо тон шухала. Хожомоо саһанай ехээр ороходо хэрэглэгдэхэеэ болидог холын участогуудые эгээн түрүүн хэрэглэхэ ёһотой. Нэмирэ газарай бэлшээринүүд шанга хүйтэнэй ба һалхинай үедэ хэрэглэгдэхын тулада орхигдохо байна.

Залуу үхэрнүүдтэ үбэлэй адуулганай муугаар нүлөөлдэг байһаниие гүүртэнүүдые бүридхэхэ зуураа хараада абаха шухала. Үбэлэй адуулганда гол түлөб мяханай хэрэгсэлэй үхэрнүүдые табиха хэрэгтэй. Хоёрдохи ээлжээндэ колхозой үйлэдбэриин ниитын группаһаа томошог болоһон залуу үхэрнүүдые табиха ёһотой юм. Һаамхай ба түрэхэ үнеэдые, племенной үхэрнүүдые, буруунуудые ороондо ороһон хашарагуудые үбэлэй адуулганда гаргажа болохогүй.

Тиимэһээ үбэлэй адуулганда гаргагдаха гүүртэнүүдтэ залуу буханууд ба сарнууд, мяханда хэрэглэгдэхэ гологдоһон үнеөд, һубай хашарагууд оруулагдаха болоно.

Малай наһанай хэмжээе хараада абажа гүүртэнүүдые бүридхэхэ тушаа зоотехническэ ба ветеринарна заабариие наринаар сахиха хэрэгтэй.

Гүүртэнүүдэй хэмжээн нютагай бэлшээриин условинуудһаа дулдыдажа, элдэб байдаг юм. Шадаал һаа баганууд гүүртэнүүдые бүридхэбэл, манай республикын условидо малай үбэлэй адуулган амжалтатайгаар үнгэргэгдэдэг гэжэ дүй дүршэл харуулна. Гүүртэнүүдые 60—80 толгой үхэрнүүдһээ бүридхэхэдэ һайн. Үбэлэй адуулганда имагтал шадал һайнтай ба элүүр энхэ малнууд гаргагдаха ёһотой. Туранхай малнуудые үбэлэй адуулганда гаргажа яабашье болохогүй.

Олон колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болбол мал хадаа үбэлэй үедэ хагда эдеэд лэ ябаха гэжэ тоолоод, тэжээлэй страховой запасуудые байгуулхын түлөө оролдодоггүй. Гэхэтэй хамта, һалхитай хүйтэн гансашье үдэрэй болоходо мал туража эхилдэг гэжэ үнгэрэгшэ жэлнүүдэй дүй дүршэл харуулна.

Адуу малые, илангаяа үхэрнүүдые үбэлэй адуулганда гаргахадаа шанга хүйтэнэй үедэ эдюулхэ тэжээлэй запастай байха ёһотой. Бүдүүн тэжээлэй страховой запасай нормо нэгэ толгой үхэр бүхэндэ 6 центнер (эгээл багаарнь абахада) хэмжээтэйгээр байгуулагдадаг юм. Аргатай байгаа һаа, энэ нормые дээшэлүүлхэдэ болоно.

Үбэлэй адуулганда ябаһан малда эдюулэгдэхэ тэжээл ноябрь соо малай үбэлжэлгын газарнуудта абаашагдаха ёһотой. Үглөөгүүр, малай адуулганда гаргагдахаһаа урид толгой бүхэндэ 5—6 килограмм хэмжээтэйгээр нэмэлтэ тэжээл үгэхэдэ һайн. Тиихэдээ эгээн һайн шанартай тэжээлые үбэлжэлгын эсэстэ, бэлшээри дээрэ хагданай хомор болоходонь малда эдюулхын тула хадагалха шухала.

Малые шуурган һалхинһаа хамгаалха нарабша, нэмирэнүүдые түхеэрхэ тон шухала. Шанга һалхин, шуурган гээшэ хуудам талада бэлшэжэ ябаһан малда тон муугаар нүлөөлдэг байна. Тиимэһээ колхозууд бэлшээринүүд дээрэ малай простой байранууdые, хорой ба далнуудые эртээнһээ түхеэрхэ ёһотой. Иимэ байранууд малые үбэлдөө һайн шадалтайгаар харуулһалха арга боломжо олгохо байна.

Эбэртэ бодо малые уһаар таһалдуулжа болохогүй. Тэдэниие уһалуурита бэлшээри дээрэ адуулха ба сүүдхэдээ хоёрһоо үсөөнбэшэ уһалха ёһотой.

Саһа ехэтэй бэлшээри дээрэ үхэр адуулгые колхозуудай правленинүүд тон наринаар бодомжолон эмхидхэхэ зэргэтэй. Үхэрнүүд хадаа саһан дорохоо хагда малтажа эдихэдээ тулюур ба түргэнөөр хүлөө гэмтээжэ болодог байна. Тиимэһээ колхозууд гүүртэ бүхэниие саһа хахалдаг хоёрһоо үсөөнбэшэ шаргаар хангаха, саһа хахалхын тула мориды үгэхэ ёһотой.

Ямаршье хэрэгтэ имагтал хүнүүдһээ, хүдэлмэринүүдтэ тэдэниие зүбөөр хубаарилан табиһанһаа амжалта туйлагдадаг. Үбэлэй адуулганиие эмхидхэхэ зуураа, колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд, аймагуудай хүдөө ажахын таһагуудай мэргэжэлтэд хадаа малшадай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ хэрэгтэ анхаралаа илангаяа өхөөр хандуулха ёһотой. Малша пастугуудай үбэлдөө мал адуулха дүршэл, мэргэжэл ба шадабариһаа малай тамир шадал нилээд дулдыдадаг. Тиимэһээ үбэлдөө мал адуулха кадрнуудые шэлэн ололгодо харюусалгатайгаар хандаха хэрэгтэй. Энэ харюусалгатай хүдэлмэриие малажалай талаар дүршэлгүй, элдэб хүнүүдтэ даалгажа болохогүй. Үбэлдөө малай адуулган дээрэ хүдэлмэрилдэг колхознигуудта материально-ажабайдалай һайн услови байгуулха, тэдэниие дулаан байраар, гутал хубсаһаар хангаха ёһотой.

Үбэлэй үедэ мал адуулга хадаа манай республикын условидо адуу мал үсхэбэрилгын эгээн харюусалгатай үе мүн. Тэрэниие үнгэргэлгэдэ зооветмэргэжэлтэдэй заабариие шууд дүүргэн, анхарал ехэтэйгээр хандаха хэрэгтэй.

И. Хамаганов, БМАССР-эй хүдөө ажахын Министерствын главна зоотехник.

Эдэнэр иигэжэ ажаллана

Закаменай аймагай Утаата-Далхайн сельсоведэй Кагановичын нэрэмжэтэ колхозой малшад аймагайнгаа бүхы колхознигуудтай хамта малай үбэлжэлгые жэшээтэ һайнаар үнгэргэхэ тухай уялга абаһан байна. Тиин тэдэнэр социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, адуу мал үсхэбэрилгэ дээрээ эрид хубилалта хэжэ эхилээ һэн. Малшад Октябрьска һайндэр—ноябриин 7 болотор малажал хүргөөхэ жэлэйнгээ түсэбые эбэртэ бодо малаар—100,1 процент, адуугаар—102, хони ба ямаагаар—87, шубуугаар—96 процент гүйсэдхэжэ, бага бэшэ амжалта туйлаба.

Тус колхозой һүнэй-товарна фермын ахалагша һаалишан Санжат Цыденжапова һү һаалгаар колхоз доторoо түрүү һүүри эзэлээ. Мүн өөрынгөө дааһан үнеэдһээ абтаһан түлнүүдые бүрин бүтэнөөр түлжүүлһэн байна. Тэрэшэлэн һаалишан Санжай-Ханда Бүдаева өөрынгөө дааһан 10 үнеэнһээ 10 тугал абаад, тобир таргачаар түлжүүлээ. Тиихэдэ малшаластух Ханда Мархаева 1950 оной январиин 1-дэ 101 толгой мал тушаажа абаад, тэдэнээ нэгэшье хоролтогүйгөөр адуулжа байна. Адуушан Бадма Цыденович Цыденов үхэршэдһөө гээгдэнэгүй. Энэ нүхэр 31 толгой гүүдһээ 30 унага абажа, тобир тарганаар түлжүүлбэ. Гадна, байгша оной орооной кампаниин түсэб 100 процент дүүргэгдэнхэй.

Иигэжэ, тус колхозой малшад абаһан уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхын түлөө, мал үсхэбэрилхэ түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын ба малайнгаа үбэлжэлгые жэшээтээр үнгэргэхын түлөө эршэмтэйгээр ажаллажа байна.

Малаа дулаан байраар хангаба

Колхозно ниитынгээ малажалые хүргөөхын түлөө Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин колхознигууд өхэхэн ороллолго гарган, эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байнад. Тус артелиин гэшүүд Закаменайхидай уряалтай танилсаад, тэрэниие халуунаар дэмжэһэн байна.

Тус колхоз малдаа дулаан үбэлжэлгэ хангахын түлөө зоотехническэ барилгануудта 12 хүнүүдһээ бүридэһэн барилгын бригадые үшөө жэлэй эхиндэ табиһан байгаа. Үнгэрэгшэ зундаа энэ бригада 1600 толгой хониной багтаха типовой 2 байра, шубуунай нэгэ байра болон бусад олон барилгануудые, мүн байрын 2 гэр бүтээһэн байха юм. Иигэжэ, тус колхоз малай байранууdые барилгаар Мухаршэбэрэй аймаг дотор түрүү һууринуудай нэгые эзэлээ. Энэнь һунгалтануудай хүндэлэлдэ зорюулагдаһан эрхим бэлэг болоно.

Ч. Дашинимаев.

Түсэбөө үлүүлэн дүүргэбэ

Адуу мал үсхэбэрилхэ гүрэнэй түсэбые болзорһоонь урид ба үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэй ашаар Хориин аймагай Үдын сельсоведэй Кировэй нэрэмжэтэ колхозой (түрүүлэгшэнь Н. Баданов, парторганизациинь секретарь Н. Дондоков) гэшүүд адуу мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые адуу морёор—104 процент, үхэрөөр—102, хони ба ямаагаар—121,5 гахайгаар—103,1, шубуугаар—101 процент дүүргэбэ. Тус колхоз үбэлжэлгын үедэ малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлэдхэнхэй. Гүрэндэ мяха тушааха жэлэйнгээ түсэбые 106, һү—101 процент дүүргээ.

Мүн энэ сельсоведэй Сталинай нэрэмжэтэ колхоз адуу мал үсхэбэрилхэ жэлэйнгээ түсэбые бүхы түрэлэй малаар үлүүлэн дүүргэһэн байна.

А. Очиров.

Малай үбэлжэлгэ хангалтагүй

Хэжэнгын аймагай «Комсомол» колхоздо малай үбэлжэлгэ хангалтагүйгөөр үнгэргэгдэжэ байна. Энэ колхозой гүүртэнүүд ба отаранууd мүнөө хүрэтэрөө малшадаар бүридүүлэгдээгүй юм. Колхозой правленеэр томилогдоһон колхознигуудынь малай гүүртэнүүд ба отаранууd дээрэ хүдэлмэрилжэ үшөө эхилээдүй. Энэ шалтагаанһаа 1948 ондо түрэһэн залуу малнууd гүүртэлэгдээгүй байна. Тугалай байранууdые заһабарилга ба барилга мүнөө хүрэтэр унжагайруулагдаа.

Малай гүүртэнүүдтэ үбһэ тэжээл ямаршье нормогүйгөөр гаргашалагдана. Колхозой правлени болбол октябрь ба ноябриин хахад соо хэды шэнээн тэжээлэй гаргашалагдаһые мэдэнэгүй.

Малшадай байха гэрнүүд уйтан, муухай ба сагаадагдаагүй байха юм.

Малажалай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда культурно-ниитын хүдэлмэри тон муугаар табигданхай. Агитаторнууd гүүртэнүүдтэ үсөөн ошодог, ажалшадай депутадуудай нютагай Советүүдтэ һунгалтанууд тухай ба бусад асуудалнуудаар хөөрэлдөөнүүд болон газетэ уншалга хэдэггүй. Харуулан ойлгуулха агитаци оройдоошье үгы. Энэ хадаа колхозой партийна организациин муугаар хүдэлмэрилжэ байһые гэршэлнэ.

Дээрэ дурсагдаһан эдэ бүхы шалтагаанууdһаа малшадай оролдосото ажал үзэгдэнэгүй. Малай үбэлжэлтые жэшээтээр үнгэргэжэ, адуу малаа бүрин бүтэнөөр ондо оруулхын тула тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд эрид хэмжээ абаха, малшадай дунда агитационно-ниитын хүдэлмэри һайжаруулха, тэдэнэй эрилтэнүүдые бүрин хангаха, социалистическэ мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ ёһотой.

Д. Дарижапов.

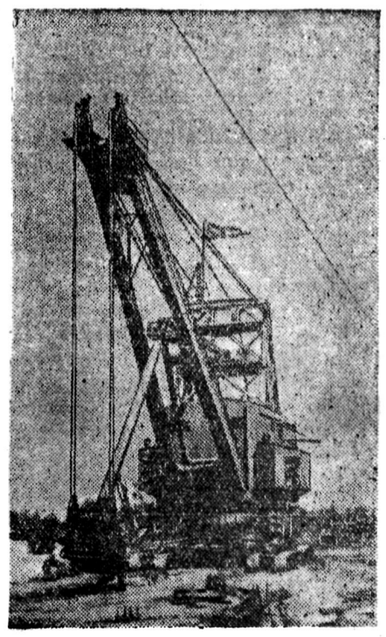

Украинска ССР Сталинай нэрэмжэтэ Ново-Краматорска машинэ бүтээлгын заводой коллектив үйлэдбэриин шэнэ илалта туйлаа. 15 кубометрын экскаватор энэ хэгдөө. Газар малтаха хүдэлмэри дээрэ энэ экскаватор 7 мянган хүнниие һөлгэхэ байна. Зураг дээрэ: экскаватор харагдана

(ТАСС-эй фотохроника).

Худалдаа наймаанай журам эбдэнэ

Закаменай аймагай колхозуудай центрнүүдтэ сельпогой магазинууд нээгдэнхэй. Тиндэшье, тэдэнэй хүдэлмэридэ өөрөөн дутагдалнууд бии. Жэшээнь, Утаата-Далхайн сомоной «Улаан-Далхай» ба Кагановичын нэрэмжэтэ колхозуудай дэргэдэхи Санагын сельпогой магазинуудта эд бараан тогтоогдоһон ассортиментын ёһоор байдаггүй, өөрөөн товарынь сельмагтаа худалдагдана.

Гадна, тус сельпогой правленин түрүүлэгшэ нүхэр Б. Жалсанов колхозно центрнүүдһээ холо, малай гүүртэнүүдтэ ажалладаг колхознигуудые үргэн хэрэглэлэй эд бараагаар хангаха тушаа хэмжээ абанагүй Нүүдэл худалдаан үнинэй эмхидхэгдэнэгүй. Мүнөө һунгуулида бэлэдхэл боложо байна. Теэд, эндэ ноо дэбтэр худалдалга эмхидхэгдэздүй.

Аймпотребсоюз дары хэмжээ абаха ёһотой.

Б. Ванчиков.

Кино харуулнагүй

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной центртэ 300 шахуу хүн зон ажаһуудаг. Эндэхи ажалшадта һүүлэй үедэ кино харуулгдаха болишоо.

Аймагай кинофикациин таһагые даагша нүхэр Жираков энэ нютагта кино харуулга эмхидхэхэ тушаа һаналаа табинагүй. Ажалшад кино харахаяа өхэтэ хүсэнэ, теэд тэдэнэй эрилтые хэн хангаха юм?

А. Васильев.

Болбосон түхэлтэй болоно

Хориин аймагай «III Интернационал» колхозой холын гүүртын малшад радиоприёмнигтой болоо. Энэ колхозой барилгын бригада һаяхан конторын шэнэ байшангай барилга дүүргэбэ.

Уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэл

Уранһайханай самодеятельность хадаа ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлхэ шухала зэбсэгүүдэй нэгэн мүн. Уранһайханай самодеятельностиие бүри өхөөр хүргөөхэ зорилготойгоор ВЦСПС ба СССР-эй Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитет хүдэлмэришэд ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиин харалгые үнгэргэжэ байна. Самодеятельностиин репертуарые улам һайжаруулха, уранһайханай-идейнэ хэмжээень дээшэлүүлхэ ба тэрээндэ хүн зониие олоор хабаадуулха гэһэн зорилгонууд тус харалгын урда табигдана.

Манай республикын олон тоото профсоюзна организацинууд ба культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаанууд Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэлгын үедэ өхэхэн хүдэлмэри хэжэ байна. Предприятинууd, эмхи зургаанууд ба һуралсалай заведениинүүдтэ харалгын комиссинууd эмхидхэгдээ. Олонхи профсоюзна организацинуудай суглаанууд, нютагай комитедүүдэй заседаниууd дээрэ ба уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдтэ «Уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгын» дүримые зүбшэн хэлсэлгэ боложо, тус хай тогтоолнууd абтаа. Тиигэжэ самодеятельностиин коллективүүдэй ба кружогуудай урда эли тодо зорилгонууd табигдаһан байгаа.

Профсоюзна организацинууd клубуудайнгаа, улаан булангуудайнгаа хүдэлмэриие улам һайжаруулгада, самодеятельнэ искусствые хүргөөлгэдэ анхаралаа өхөөр табидаг болоо. Мүн клубуудай правленинүүд ба улаан булангуудай Советүүд уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдые хүтэлбэрилгэеэ нилээд һайжаруулаа.

Уранһайханай самодеятельностиин коллективүүдэй ба тус тустаа гүйсэдхэгшэдэй репертуарайнь идейно-уранһайханай шанар улам бүри дээшэлүүлэгдэнэ. Городской коллективүүдэй уранһайханай хүтэлбэрилэгшэдэй инструктивна зүблөөн үнгэргэгдэжэ, шухала асуудалнууд дэлгэрэнгыгээр зүбшэн хэлсэгдэһэн байна. Арадай творчествын республиканска байшан методическа хэрэгсэлнүүд болгон «Драматическа кружогой хүдэлмэри», «Хоровой кружогой хүдэлмэри», «Агитуранһайханай бригада» гэһэн ба методическа бусад заабаринуудые зохёожо, самодеятельностиин коллективүүдтэ эльгээгээ. Мүн городуудтахи ба хүдөөгэй коллективүүдтэ репертуарна библиотечкэнүүд эльгээгдэһэн байна.

Клубуудай директорнүүдэй болон уранһайханай самодеятельностиин кружогуудые хүтэлбэрилэгшэдэй мэргэжэлые дээшэлүүлхэ зорилготойгоор Улан-Удэ городой культурно-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай таһаг арадай творчествын республиканска Байшантай хамта 3 үдэрэй семинар үнгэргэһэн байгаа. Семинарта хабаадагшад «Ажалшадые коммунистическээр хүмүүжүүлгэдэ искусствын үүргэ», «Самодеятельнэ искусствын эмхидхэл ба методико», «Һүргалга-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри» гэһэн ба бусад темэнүүдээр лекцинүүдые шагнаһан байна. Эдэ лекцинүүдые уншалгада драматическа, хүргжэмэй, хореографическа искусствонуудай мэргэжэлтэд хабаадуулагдаа.

Дурсагдаһан харалгада бэлэдхэлгын ба тэрэнэй боложо байха үедэ һуралсал-хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие олон коллективүүд нилээд һайжаруулаа. Кружогуудта хабаадагшадта үе үе болоод лэ уранһайханай самодеятельностьдэ хабаатай ба советскэ искусствын бусад асуудалнуудаар лекцинүүд уншагдана. Мүн тэдэнэр искусствын ажал-ябуулагшадтай уулзана.

Кружогуудта хабаадагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин һайжархатай хамта тэдэнэй гүйсэдхэдэг репертуарай шанар мүн лэ дээшэлнэ. Самодеятельностиин коллективүүд Бүхэсоюзна харалгада бэлэдхэжэ байхадаа советскэ байгуулалтын һүр хүсые болон советскэ хүнүүдэй эрхим шэнжэ шанарые эли тодоор харуулһан зохёолнуудые өөһэдынгөө репертуарта шэлэн абана. Ленинэй орденто Улан-Удын паровозо-вагонно заводой уранһайханай самодеятельностиин коллектив «Дай үүдхэгшэдтэ эсэргүүсэн, эб найрамдалай түлөө» гэһэн темэтэй хүргжэмэй монтаж бэлэдхэжэ байна. Тэрээндэнь 200 гаран хүнүүд хабаадалсаха юм. «Сэсэглэн һалбаһан Бурят-Монгол» гэһэн уранһайханай композициие механизированнэ шэлэй заводой самодеятельностиин коллектив бэлэдхэнхэй. Мүн мяха-консервын комбинадайхид Федоровой «Харгы замууд» гэжэ драмые, Кабанскын аймагай культурын байшангайхид Н. Островскиин нэгэ пьесые харуулхаар бэлэдхэжэ байнад. Гадна, нэгэ акттай пьесэнүүдые, ород арадай ба национальна танцануудые, уран һайханаар уншалгые, духовой болон арадай инструментнүүдэй оркестрнүүд дээрэ дуунуудые гүйсэдхэлгые хэдэн олон коллективүүд бэлэдхэнэ.

Энэ харалгые үнгэргэлгэ хадаа уранһайханай самодеятельностиин кружогуудые болон тэдэндэ хабаадагдаг хүдэлмэришэд ба албахаагшадые олошоруулалгада өхэхэн туһа хүргэнэ. Эмхи зургаануудта, предприятинуудай хамтын байранууdта ба цехүүдэй улаан булангуудта хэдэн олон кружогууd шэнээр эмхидхэгдээ. Паровозо-вагонно заводто, мяха-консервын комбинадта, Зүүн-Сибириин түмэр замай 3-дахи отделениин ба нютагай промышленностиин предприятинуудта болон республикын олон МТС-үүдтэ самодеятельностиин кружогууд нилээд олошороо. Харалгын эхилһэнһээ хойшо 500 хабаадагшадтай 40 коллективүүд шэнээр эмхидхэгдээ. Республика доторнай 4000 гаран хабаадагшадтай 139 коллективүүд уранһайханай самодеятельностиин харалгада хабаадалсаха юм.

Эдэ зарим амжалтануудай байбашье, уранһайханай самодеятельностиин хүргжэлтэдэ нилээд олон дутагдалнууд үзэгдэнэ. Зарим профсоюзуудай обкомууд, фабрично-заводской комитедүүд энэ шухала хэмжээ-ябуулгые тооногүй, тэрэниие һулаар хүтэлбэрилнэ. Илангаяа ой модоной ба модо урадхуулгын хүдэлмэришэдэй, загаһанай промышленностиин, МТС-үүдэй ба совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзуудай обкомуудта иимэ ушарнууd үзэгдэнэ.

Республикын Министрнүүдэй Советэй дэргэдэхи искусствын хэрэгүүдые эрхилхэ Комитет самодеятельностиин коллективүүдые шефтээ абажа, хүдэлмэридэнь туһа хүргэхэ гэжэ эмхи зургаануудаа уялгаһан байна. Гэбэшье, оперо ба баледэй, ород драмын театрнуудай артистнар, хүргжэмэй һургуулинуудай багшанар ба искусствын бусад хүдэлмэрилэгшэд тус коллективүүдтэ өөдтэй туһа үзүүлнэгүй.

Уранһайханай самодеятельностиин коллективүүд хоровой, драматическа, хүргжэмэй ба хореографическа кружогуудта шухала хэрэгтэй, илангаяа бурят-монгол хэлэн дээрэ зохёогдоһон репертуараар дутамаг байна. Бурят-Монголой советскэ уранзохёолшодой Союз ба композиторнууd национальна репертуарые бии болгохо талаар үшөөл хангалтагүйгөөр хүдэлмэрилнэ. Һайн шанартай нэгэ акттай пьесэнүүд, дуунууd болон хүргжэмэй ба танцевальна репертуарнууd тон хомор. Олон коллективүүд репертуар соогоо национальна творчествые тон багаар оруулна.

Мүнөө республикын бүхы предприятинуудай болон эмхи зургаануудай коллективүүд нютагуудтаа харалгануудые үнгэргэжэ эхилхэнь. Эрхим коллективүүд ба тус тустаа гүйсэдхэгшэд районуудай болон городской харалгануудта хабаадуулагдахын тула шэлэн абтаха байна. Декабрь һарада болохо аймагуудай ба городской харалганууд дээрэ шалгарагшадта республиканска харалгада хабаадалсаха эрхэ олгогдохо юм. 1951 оной январь һарада республиканска харалга боложо, хүдэлмэришэд ба албахаагшадай уранһайханай самодеятельностиин Бүхэсоюзна харалгада хабаадаха эрхим коллективүүд шэлэгдэхэ байна.

Уранһайханай самодеятельностиин харалгые идейно-политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэжэ, өөһэдынгөө түлөөлэгшэдые Бүхэсоюзна харалгада эльгээхын тулада профсоюзуудай обкомууд, районой ба фабрично-заводской комитедүүд болон самодеятельностиин бүхы коллективүүд тэмсэхэ ёһотой. Тэдэнэй хүдэлмэридэ партийна ба советскэ органууd бодото туһа үзүүлхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

М. ЧЕРНЫХ.

Селенгинскэ пароходствын хэлхеэ холбооной узелай коллектив нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ барандаа стахановска вахтада жаргаһан байна. Зураг дээрэ: үдэрэйнгөө даалгабариие 140—170 процент дүүргэдэг селектор-оператор Т. И. Вершинина гэгшэ селекторээр телеграмма дамжуулжа байна.

А. Кузнецовой фото.

Республика дотор

Хүндэлэлэй доскада бэшэгдэбэ

Республикын эдеэ хоолой промышленностиин 11 предприятинууд жэлэйнгээ түсэбие дүүргээд, мүнөө 1951 оной түсэбүүдые дүүргэжэ эхилээ. Тэрэ тоодо Улан-Удын пивын завод, Үнэгэтэйн плодоовощно завод, Баргажанай аймпищекомбинат, Городок городой пищекомбинат, Баргажанай аймагай Улунай тээрмэ гэхэ мэтэ бии.

Социалистическэ мүрысөөндэ түрүүлһэн эдэ предприятинууд профсоюзуудай облсоведэй ба БМАССР-эй эдеэ хоолой промышленностиин Министерствын Хүндэлэлэй доскада бэшэгдээ.

Туйлаһан амжалтаа улам арбидхан, нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай үдэр хүрэтэр жэлэйнгээ даалгабари сүм дүүргэхэ уялга абаад, тус предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд стахановскаар ажаллажа байнад.

А. Петров.

Түсэбһөө гадуур 20.000 пүүд загаһа

Агууехэ Октябрьска социалистическэ революциин 33 жэлэй ойн хүндэлэлдэ зорюулан республикын загаһашадай социалистическэ мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаһан Усть-Баргажанай Кировэй нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Кирпичёв) загаһашадай артелиин гэшүүл загаһа бариха жэлэйнгээ түсэбие 150 процент дүүргэжэ, алдарта ойе угтаһан байна.

Мүнөө кировэйхид жэлэй эсэс хүрэтэр түсэбһөө гадуур 20.000 пүүд гэхэ гү, али үшөө нэгэ жэлэй түсэб дүүргэжэ, Эхэ орондоо эрхим шанартай загаһа үгэхын түлөө тэмсэжэ байнад.

Энэ үүсхэлые Баргажанай, Хойто-Байгалай загаһашадай колхозууд халуунаар дэмжээд, социалистическэ шэнэ уялгануудые абанхай.

И. Артюнин, Рыбаксоюзай үйлэдбэриин таһагай начальник.

254 эхэ хонинһоо 340 хурьга

Хориин аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой залуу хонишон Дари Ойдопова богонихон болзор соо мал харуулһална. Гэбэшье Дари нилээд дүршэлтэй болоһон байна. Энэ нүхэрэй харууһалжа байдаг хонидой тоо жэл бүри ехээр олошорно. Мүнөө жэл Д. Ойдопова 254 хонинһоо 340 хурьга абажа, тэдэнээ гарзагүйгөөр ондо оруулжа байна.

Б. Намжилон.

Шэнэ уялга абаба

Хубсаһа оёхо жэлэйнгээ түсэб дүүргэһэн Бурмонпромсоведэй системын «Кооператор-Комсомолец» артелиин гэшүүд ноябриин түрүүшын хахад соо түсэбһөө гадуур 4000 түхэригэй продукци үйлэдбэрилэн гаргаба.

Мүнөө тус коллектив нютагай Советүүдтэ һунгаха һунгалтануудай хүндэлэлдэ 60 мянган түхэригэй хубсаһа оёхо гэжэ уялга абаад, стахановска вахтада жагсан ажаллажа байна.

Ангуушын тэмдэглэл

БУГА

Бурят-Монголой ой тайга ан түрөөһөөр тон элбэг. Эндэ элдэб түрэлэй туруута ангууд: гүрөөһэн, буга, бодон гахай, хүдэрэ ба бусад бии.

Тэдэнэрэй дунда буга—ой тайгын эгээл һайхан ангуудай нэгэн болоно.

Буга гансашье сэбэр һайхан бэеэрээ илгардаг бэшэ, мүн пантынуудаараа (залуу эбэрээрээ) элитэ болонхой.

Пантынуудай эмнэлгын шанарые эгээ түрүүлэн хитад арадай медицинэ олоһон байна. Пантынуудһаа буйлуулһан препарадууд бэеын хүсэ шадалые заһан һэргээдэг ба бэхижүүлдэг юм. Һүүлэй 10—15 жэлэй туршада манай советскэ медицинэ пантокрин гэжэ пантынуудһаа буйлуулһан эмнэлгын препарат үйлэдбэрилэн гаргана. Тэрэ хадаа пантынуудһаа буйлуулһан спиртын экстракт гэхэ гү, али спирттэй холимол пантынуудай шүүнэн мүн.

Бугын эбэрнүүд бусад малнуудай эбэртэл адли бэшэ. Тэдэ хадаа нэн түрүүн жэл бүри һэлгэгдэжэ байдаг. Март соо, заримдаа февраль соошье тэдэнь ургажа эхилдэг. Август-сентябрьда эбэрнүүдэйнь ургалта гүйсэдэг. Эбэрнүүдынь ургажа эхилхэдээ богонихон үһэтэй арһаар хушагдаһан, шуһаар дүүрэнхэй зөөлэхэн булуунууд гарадаг. Эдэнь тон үнэтэй, медицинэдэ шухала хэрэгтэй пантынууд гээшэ. Байн тэдэ булуунууд һалаатан ургажа, хатуужадаг.

Намар тээшээ тэдэнэй арһаниинь хобхоржо, арьяын һалаатаһан яһан эбэр болодог. Тиин эдэ эбэрнүүдынь орооной үедэ тэмсэхэ зэбсэгынь боложо үгэдэг. Февраль, март соо тэдэнь унадаг. Бугын ороон хадаа манай эндэ сентябриин хахадһаа октябриин хахад хүрэтэр болодог.

Буга болбол эгээ үнэтэй пантынуудые июнь һара соо үгэнэ гэжэ дүй дүршэл харуулна. Тиимэһээ энэ үе соо агнуурийн болзор тогтоогдонхой.

Бугын тугал эбэргүй байдаг. Хоёрдохи жэлдээ эбэрэй узуур ургадаг, гурбадахи жэлдээ эбэр бүхэндэнь нэгэ нэгэ һалаа, дүрбэдэхи жэлдээ — хоёр хоёр һалаа ургадаг. Бугын эбэрэй һалаанууд 7 хүрэтэр байдаг, дээшээшье байжа болохо, гэбэшье, энэ үшэр тон хомор.

Эмэ буганууд эбэргүй. Тэдэнэр хадаа бугын тоо толгойе олошоруулха хэрэгтэ тон ехэ удхашанартай. Тиимэһээ тэдэнние агналга огтолон хоригдонхой.

Урдань эмхигүй агнуури хэгдэжэ, бугын тоо толгой ехээр хороһон юм. Иимэ алдууе дахин дабтахагүйн тула бугын агнуурийн Управлениин тусхай зүбшөөлтэйгөөр хэгдэдэг.

А. П. Танцырев.

Болгарида В. И. Ленинэй зохёолнууд хэблэгдэбэ

СОФИЯ. (ТАСС). Болгарска коммунистическэ партиин издательство В. И. Ленинэй шэлэгдэмэл зохёолнуудай 2 томые 20 мянган экземпляр тиражтайгаар хэблэн гаргаба.

Французска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй протест

ПАРИЖ, ноябриин 17. (ТАСС). Французска коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй иимэ протест мүнөөдэр «Юманите» газетэдэ толилогдоо:

Американска империалистнуудай ба тэдэнэй агентнүүдэй гэмтэ түсэбые эбдэхэнь шухала байна. Бүхы ороной гүнзэгы зэбүүрхэлые харуулан, французска компартиин центральна комитет болбол французска коммунистическэ партиин генеральна секретарь Морис Торезэй зайсаһан бузар муухай добтолгодо эсэргүү протест мэдүүлнэ.

Манай богоолшологдоһон правительствын туһаламжатайгаар Франция американска империализмын хэрэглэжэ байгаа фашистска методүүдые Центральна Комитет элирүүлнэ. Манай ороной хэрэгтэ американска хамааралсалгын аюулта хойшолэнгуудые Морис Торезэй түрүүлэн элирүүлһэн ушарһаань, Франциие колонизацилха ба антисоветскэ дай бэлэдхэхэ гэһэн американска империализмын зорилгонуудые түрүүлэн элирүүлһэн ушарһаань, американска империалистнууд тэрэнэй ами наһанда добтолхые шиидэһэн байна. Гэбэшье, тэдэнэй гэмтэ гарые нэгэдэмэл ябуулгаараа сохин зайлуулжа шадаха французска арадай һэрэмжые империалистнууд хараадаа абаха ёһотой.

Американска империалистнуудай ба Францидахи тэдэнэй агентнүүдэй гэмтэ түсэбүүдые эбдэхын тула өөрынгөө ажал ябуулгые шангадхаха ба һэрэмжээ дээшэлүүлхэ гэжэ компартиин бүхы организацинуудые Центральна Комитет уряална. Центральна Комитет Морис Торездэ халуун инаг дуратай байһанаа мэдүүлнэ, французска арадай, Франциин хүдэлмэришэн ангиин ба коммунистическэ партиин хүтэлбэрилэгшын үрэжэлтэ ажал-ябуулгые дахин бэелүүлжэ эхилхын тула түргэнөөр ба гүйсэдөөр эдэгэхыень Морис Торездэ хүсэнэ.

Франциин коммунистическэ партиин Центральна Комитет болбол французска коммунистическэ партитай ахадүүгэй хани харилсаатай байһанаа дахин харуулһанайнь түлөө Бүхэсоюзна коммунистическэ (большевигүүдэй) партиин Центральна Комитедтэ ба социализмын агууехэ орондо, Ленинэй ба Сталинай агууехэ орондо баясхалан хүргэнэ.

Аюулгүйн Советдэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 17. (ТАСС). Ноябриин 16-да болоһон заседани дээрээ Аюулгүйн Совет корейскэ асуудал зүбшэн хэлсэбэ. Макартурай тусхай элидхэл гэдэг тушаа үгэ хэлэлгэн болоо. Тэрэ элидхэл соонь, Хитадай арадай правительство Кореядэ агресси хэһэн хэбэргэйгээр хэлэгдэнэ.

Аюулгүйн Советдэй заседани дээрэ гоминдановска бүлэгэй түлөөлэгшэ түрүүлэн үгэ хэлэжэ, Советскэ Союзда ба Хитадай арадай республикада эсэргүү хардалга гүрдэлгэ хэһэн байна. Кореядэхи американска агрессиие үмөөрэхэ зуураа, Эквадорой, Кубагай ба Норвегиин түлөөлэгшэд США-гэй оруулһан резолюциие дэмжэбэ. Хойто кореецүүдэй талада дайнай ябуулганууд та «хитадай коммунистическэ сэрэгэй соединенинүүд хабаадана» хэбэртэйгээр тус резолюци соо баталагдана, «хойто корейскэ засагаархидта туһаламжа үзүүлхэ ябадалһаа бэеэ бариха, гүрэнүүдэй албата хүнүүдэй ба тэдэнэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй зүгһөө хойто корейскэ хүсэнүүдтэ туһаламжа үзүүлхыень болюулха, мүнөө Кореядэ байжа магадгүй тиимэ албата бүхы хүнүүдые ба частьнуудые дары холодохо» гэжэ бүхы гүрэнүүдые ба засагаархидые уряалһан уряа тус резолюци соонь хэлэгдэнэ.

Энэ оной августын эхиндэ СССР-эй делегаци хадаа корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ тухай дурадхалые Аюулгүйн Советдэ оруулһан юм гэжэ советскэ түлөөлэгшэ Я. А. Малик хэлэбэ. Тус дурадхал хадаа Кореядэхи зэбсэгтэ интервенци зогсоохые ба гадаадын бүхы сэрэгүүдые Кореяһээ гаргахые хараална.

СССР-эй энэ дурадхалынь США-гэй правительствын хашалтаар буруушаагдаа. США-гэй правительство корейскэ асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхые арсаһан ба тиин Кореядэ хэһэн агрессиингээ хойшолонгуудай түлөө харюусалгые бэе дээрээ даажа абаһан байна.

Аюулгүйн Советдэй үзэмжэдэ США-гэй делегациин мүнөө табиһан резолюциин проект хадаа Кореядэ ба Хитадай арадай республикада эсэргүү США-гэй агрессиие зүбтүүлхэ зорилготой ба Дальна Востогто американска агрессиие үргэдхэхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн байна. Кореядэхи событинуудай хүгжэлтын ба Хитадта эсэргүү американска агрессиин бодото түүхые һануулжа, Малик иигэжэ мэдүүлбэ:

«Урда, мүн Хойто Кореяе өөрынгөө гарта абахые һэдэхын тула Холбоото Штадуудай агрессивнэ нюурнуудай зүгһөө эб найрамдал эбдэһэниинь бүри эхиндээ харагдаһан ба хойшонхи событинууд энээниие бүрин гэршэлһэн байна. Кореядэ американска зэбсэгтэ хүсэнүүдэй добтолон ороһон ябадал хадаа корейскэ арадта эсэргүү дайн мүн. Энэ дайнай зорилгонь Кореяын национальна бэеэ даанхай байдалые усадхаха, единэ демократическа корейскэ гүрэн байгуулхагүй гэһэн болоно гэжэ мүнөө бүгэдэдэ эли харагдана.

Кореядэ добтолхо тухай США-гэй зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ захиралта үгэхэ зуураа, президент Трумэн болбол «Формозодо (Тайван) добтолхо ябадалые уридшалан зогсоохо» захиралтые американска уһан-сэрэгэй флодто үгөөб гэжэ мэдүүлһэн байгаа. Энэнь Хитадай территориин энэ хубиие американска зэбсэгтэ хүсэнүүд эзэмдэхэ гэһэн удхатай байна. США-гэй правительствын энэ алхам хадаа Хитадта эсэргүү сэхэ агресси мүн ба Хитадай территориин гол, таһаршагүй хубинь болохо Тайваниие Хитадтань бусааха тухай уласхоорондын Каирска болон Потсдамска хэлсээнүүдэй ёһоор США-гэй правительствын үгэһэн уялгануудые бүдүүлигээр эбдэһэн ябадал болоно. Эдэ хэлсээнүүдые сэхэ эбдэхэ замда мүнөө ороһон США-гэй правительство Корея руу өөрынгөө зэбсэгтэ хүсэнүүдээр добтолон ороод, удаа тээнь Хитадай хуурай газарай, агаарай ба далайн хилэнүүдые дабаха зэргээр Хитадай арадай республика тушаа агрессивнэ олон тоото актнуудые хэһэн байна. Кореядэхи американска интервенционистска хүсэнүүд Нэгэдэмэл Нацануудай Организациин нэрые ба тугые хэрэглэн, Ялуцзян ба Тумыньцзян мүрэнүүдые шэглэн дабшажа, Хитадай зүүн хойто хилэнүүдтэ сэхэ аюул тохёолдуулһан байна».

«Хитадай арадай республикада эсэргүү гэмнэлгэ хэһэн Макартурай тусхай элидхэл гэдэг соо хэлэгдэһэн худал хуурмаг мэдээсэл тухай хэлэхэ болоо һаа, Кореядэхи ООН-эй нэгэдэмэл командованиин гэдэгые бидэнэр мэдэрнэгүйбди, Кореядэхи американска интервенционистска сэрэгүүдые командалагша Макартурай нэгэн талатай ба тенденциозно мэдээсэлые этигэжэ болохогүй гэжэ тоолонобди гэжэ советскэ делегаци али хэзээ мэдүүлһэн байгаа.

Макартурай тусхай элидхэл гэдэгынь, мүн энэ асуудал тушаа Аюулгүйн Советдэ Остиной хэһэн мэдүүлгэнь Хитадай арадай республикынь правительствын мэдүүлһэнэй ёһоор, эхинһээ эсэстээ хүрэтэр баримтануудые хазагайруулһан ябадал болоно, мүн үнэн бодото байдалда бүрин зүришэхэһөө гадна, Хитадые айлгаха гэһэн һэдэлгэ мүн байна.

Макартурай энэ мэдээсэлые үндэһэ болгон, США-гэй түлөөлэгшэ Остин Кореядэхи агрессивнэ дайе саашадань үргэдхэхэ ба Хитад руу сэхэ добтолон орохо ябадалые ООН-эй тугаар нюун далдалха гэжэ һэдэнэ.

Хитад арад болон тэрэнэй правительство хадаа Хитадта эсэргүү хорото провокацинуудые ба агресси хэһэнэйнь түлөө Америкын Холбоото Штадуудай правительствода гэмнэлгэ хэхэ бүхы үндэһэ баримтатай байна» гэжэ советскэ түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

Холбоото Штадуудай агрессивнэ эдэ ябуулганууудтай дашарамдуулан, энэ оной ноябриин 11-дэ Хитадай арадай республикын гадаадын хэрэгүүдэй Министерствын түлөөлэгшын хэһэн мэдүүлгые Я. А. Малик дурсаба. «Макартурай тусхай элидхэл гэдэгынь, мүн энэ элидхэл тушаа Аюулгүйн Советдэ США-гэй түлөөлэгшэ Остиной хэһэн мэдүүлгэнь баримтануудые хазагайруулһан ба үнэн байдалда зүришэһэн ябадал болоно гэжэ Хитадай гадаадын хэрэгүүдэй министерствын түлөөлэгшын мэдүүлгэ бүрин этигэхээр харуулна» гэжэ Я. А Малик тэмдэглэбэ.

Макартурай мэдээсэлынь нэгэн талатай, тенденциозно ба этигэжэ болохогүй байһан ушарһаа, энэ мэдээсэл дээрэ үндэһэлэгдэһэн ямаршье шиидхэбэри буруу байна болоно.

Тэрээнһээ гадна, резолюциин тус проект хадаа энэ оной июниин 25-да аюулгүйн Советдэй бүлэг гэшүүдэй дурадхаһан хуули буса резолюцида ба Генеральна Ассамблейн энэ оной октябриин 7-ной хуули буса резолюцида тушэглэнэ. Эдэ хоёр резолюциинууд хадаа ООН-эй Уставые бүдүүлигээр эбдэжэ, хашаха баалаха гуримаар англо-американска блогой зүгһөө дурадхагдаһан байгаа. Аюулгүйн Советдэ ба Генеральна Ассамблей дээрэ СССР-эй делегаци эдэ резолюциинуудые буруушаажа голосовалһаниинь мэдээжэ. Эдэ хоёр резолюциинуудһаа эшэ үндэһэтэй резолюциин энэ проект хадаа ООН-эй Уставые бузар муухайгаар эбдэхэ ябадалда шэглүүлэгдэһэн ба хуули буса байна. Резолюциин энэ проектын зорилгонууд тухай хэлэхэ болоо һаа, Кореядэ эсэргүү, тэрэшэлэн Хитадай арадай республикада эсэргүү США-гэй агрессиие саашадань зүбтүүлхэ ба нюун далдалха, тэрэшэлэн Дальна Восток дээрэхи американска агрессиие үргэдхэхэ ябадалда тэрэнэй шэглүүлэгдэһэниинь харагдана.

Дээрэ дурсагдаһан зүйлые хараада абажа, СССР-эй делегаци резолюциин энэ проектые буруушаана, тэрээниие буруушаажа голосовалха байна».

Малигай гуйлтаар ООН-эй секретариадай гэшүүн хадаа Хитадай арадай республикын Арадай центральна правительствын ноябриин 11-нэй мэдүүлгэтэй документын зарим хубиие уншаба, тэрэ мэдүүлгэ соонь, Макартурай элидхэл хадаа Кореядэхи ба Хитадтахи американска агрессиие нюун далдалха зорилготой ба баримтануудые бүдүүлигээр хазагайруулһан ябадал мүн гэжэ элирүүлэгдэһэн байгаа.

Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин мэдээсэл

15 үдэрэй тулалдаануудай дүнгүүд

ХОЙТО КОРЕЯ, ноябриин 16. (ТАСС). Арадай армиин сэрэгүүд юрэнхы дээрээ дайсанай 24 батальон, тэрэ тоодо американска 5 батальон бута сохёо гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин коммюнике соо хэлэгдэнэ. Октябриин 25-һаа ноябриин 8 хүрэтэр — 15 үдэрэй турша дотор дайсанай 13150 солдадууд ба офицернүүд хороогдобо, тэрээнһээ 4348 солдадууд ба офицернүүдынь плендэ абтаа. Тэдэнэй дунда—497 американецууд, тэрэ тоодо 2 майор ба 3 японец байна. Сэрэгэй трофейнүүдэй тоодо—105-миллиметрын 70 гаубица ба 458 артиллерийскэ бусад ехэ буунууд, 269 пулемёт, 4 самолёт ба 12 танк. Арадай армиин сэрэгүүд дайсанай 9 самолёт ба 21 танк усадхаһан гү, али гэмтээһэн байна. Деревнинүүдһээ гадна, тэдэнэр олон городуудые тэрэ тоодо Тяган провинцидахи Чхосань (Содзан), Хичхонь (Кисен), Хойто Пхеньян провинцидахи Уньсинь (Унсан), Йонбень (Нейхен), Пакчхонь (Хакусен), Кусон (Кидзе), Чхончжу, Соньчхонь (Сейсен) ба Урда Пхеньян провинцидахи Токчхонь (Токусен) городуудые гэдэргэнь бусаажа абаһан байна.

Хитадай һайндуратанаар дэмжэгдэн ябуулганууудые хэжэ байгаа Корейскэ Арадай арми болбол фронтын бүхы линиие ноябриин 1-нэй урда тээ хитад-корейскэ хилэнүүдтэ хүргэхэ ба ноябриин 30 хүрэтэр бүхы Кореяе эзэлхэ гэһэн американска түсэбые эбдэбэ.

Дайсан урда зүг руу сухариха баатай болоо.

* * *

Бүхы фронтнууд дээрэ Арадай армиин сэрэгүүд американска ба урда корейскэ сэрэгүүдтэ эсэргүү дайшалхы амжалтата ябуулганууудые хэбэ гэжэ Корейскэ арадай-демократическа республикын Арадай армиин Главна командованиин ноябриин 19-дэ дамжуулһан мэдээсэл соо хэлэгдэнэ. Анчжугай (Аньсю) хойто ба Токусея районуудта добтолго хэхэ гэһэн дайсанай бүхы һэдэлгэнүүдынь Арадай армиин частьнуудаар гэдэргээ сохигдоо. Дайсанай амиды хүсэндэ ба техникэдэ ехэ гээлтэ хоролтонууд ушаруулагдаба..

Зүүн эрье дээрэ Арадай армиин частьнууд Хамхынай (Канко) хойно, Пхунгсан райондо ба Гильдюгэй зүүн хойно өөһэдынгөө позицинуудые алдангүйгөөр, хамгаалгын хатуу шанга байлдаануудые хэһэн байна.

Маршаллай түсэб бэелүүлхэ администратор Фостер Тайванда ерэбэ

НЬЮ-ЙОРК, ноябриин 17. (ТАСС). Тайбэйһээ (Тайван) Юнайтед пресс агентствын корреспондентын мэдээсэһэнэй ёһоор, «Маршаллай түсэб» бэелүүлхэ администратор Фостер гэгшэ Чан Кай-шитай зүблөө хэхын тула Тайванда ерэбэ.

Харюусалгатай редакторай орлогшо Ц. Б. БУДАЕВ.

болбол 1951 ондо республиканска газетэнүүд: „Бурят-Монгольская Правда“, „Бурят-Монголой Үнэн“, „Агитаторай блокнот“, городской ба аймагай газетэнүүдтэ

ЗАХИЛ АБАЖА ЭХИЛЭЭ

Захилгын түлбэринүүд:

	жэл соо	6 һара соо	3 һара соо	1 һара соо
„Бурят-Монгольская Правда“	60 түх.	30 түх.	15 түх.	5 түх.
„Бурят-Монголой Үнэн“	60 түх.	30 түх.	15 түх.	5 түх.
„Агитаторай блокнот“	12 түх.	6 түх.	3 түх. 00 м.	1 түх. 60 м.
Городской газетэ	21 түх.	10 түх. 50	5 түх. 25 м.	1 түх. 75 м.
Аймагай газетэ (жэлдээ 52 дахин гарадаг)	7 түх. 80 м.	3 түх. 90 м.	1 түх. 95 м.	65 мүн.
Аймагай газетэ (жэлдээ 104 дахин гарадаг)	45 түх. 60 м.	7 түх. 80 м.	3 түх. 90м.	1 түх. 30 м.

Захилгые Союзпечатиин таһагууд, почто, мүн фабрика ба заводуудай, һуралсалай газарнуудай ба эмхи зургаануудай, совхозуудай ба колхозуудай ниитын түлөөлэгшэд абана.

Захихаяа яарагты!

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—23, заместителя редактора—7-85, отв. секретаря—3-23. Отделов партийной жизни, культуры и быта—4-52, сельскохозяйственного и промышленности—6-84, мест. информации и писем—6-84. Для междугородных переговоров—16.

Н—02433. Типография Управления полиграфической промышленности, издательств и книжной торговли при Совете Министров БМАССР. Тираж 10 000.